

Ikt. sz.: KUB/121-1/2013.

KUB-45/2013. sz. ülés
(KUB-147/2010-2014. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Külügyi bizottságának**
2013. december 10-én, kedden, 11 óra 06 perckor
az Országház főemelet 55. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki bevezető, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Tájékoztató a magyar V4 elnökség programjáról és eddigi tapasztalatairól</i>	5
<i>Próhle Gergely helyettes államtitkár (Külügyminisztérium) tájékoztatója</i>	6
<i>Kérdések, vélemények</i>	10
<i>Próhle Gergely helyettes államtitkár (Külügyminisztérium) válaszai</i>	13
<i>Egyebek</i>	16

Napirendi javaslat

1. Nagykövetjelölt meghallgatása
(Zárt ülés!)
2. Tájékoztató a magyar V4 elnökség programjáról és eddigi tapasztalatairól
Meghívott:
Pröhle Gergely, a Külügyminisztérium helyettes államtitkára
3. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Balla Mihály** (Fidesz), a bizottság elnöke

Dr. Nagy Gábor Tamás (Fidesz), a bizottság alelnöke

Kovács László (MSZP), a bizottság alelnöke

Csenger-Zalán Zsolt (Fidesz)

Csóti György (Fidesz)

Hidvéghi Balázs (Fidesz)

Dr. Horváth János (Fidesz)

Pintér László (Fidesz)

Dr. Tilki Attila (Fidesz)

Törő Gábor (Fidesz)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Gruber Attila (Fidesz) dr. Horváth Jánosnak (Fidesz)

Dr. Mihalovics Péter (Fidesz) Csenger-Zalán Zsoltnak (Fidesz)

Dr. Tilki Attila (Fidesz) megérkezéséig Pintér Lászlónak (Fidesz)

Szabó Vilmos (MSZP) Kovács Lászlónak (MSZP)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Pröhle Gergely helyettes államtitkár (Külügyminisztérium)

Jelenlévők

Szilágyiné Bátorfi Edit főosztályvezető-helyettes (Külügyminisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 11 óra 06 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

BALLA MIHÁLY (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Kezdjük el a munkánkat. Egyrészt késésben vagyunk, majd meglátjuk, hogy más képviselőtársaink ideérnek-e. Engedjék meg, hogy a határozatképességhez elmondjam, hogy Csenger-Zalán képviselő úr helyettesíti Mihalovics képviselőtársunkat, Horváth János képviselőtársunk Gruber képviselő urat és Pintér László képviselőtársunk Tilki Attila képviselőtársunkat.

Megállapítom, hogy a bizottságunk határozatképes. Kérdezem a tisztelt bizottságot, hogy az írásban előre elküldött napirendi pontokhoz kiegészítenivalója van-e a bizottságnak. *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nincs, kérdezem a tisztelt bizottságot, hogy ki támogatja mai napirendünket. *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy a bizottság egyhangúlag támogatta.

Tisztelt Bizottság! Mai bizottságunk első napirendi pontjában nagykövetjelölt meghallgatása lesz. Ehhez a napirendi ponthoz nagy tisztelettel köszöntöm Ódor Bálint európai uniós ügyekért felelős helyettes államtitkár urat és Szabadhegy Péter nagykövetjelölt urat.

Mielőtt megadnám a szót a meghívottaknak, a Külügyminisztérium jelezte, hogy zárt ülés tartását kéri. Parancsoljon, államtitkár úr!

DR. ÓDOR BÁLINT helyettes államtitkár (Külügyminisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr. Csak ezt szeretném kérni, hogy Magyarország külügyi érdekeinek figyelembevételében zárt ülést tartson a bizottság. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Kérdezem a tisztelt bizottságot, ki támogatja a zárt ülés elrendelését. *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy a bizottság egyhangúlag támogatta. Köszönöm szépen.

Kérem a titkárságunkat, hogy a zárt ülés feltételeinek a biztosítása érdekében tegye meg a megfelelő intézkedéseket. Köszönöm szépen. *(A zárt ülésen részt venni nem jogosultak elhagyják az üléstermet.)*

(A bizottság 11.10 órától 11.38 óráig zárt ülésen folytatja munkáját. A zárt ülésen elhangzottakat külön jegyzőkönyv tartalmazza.)

Tájékoztató a magyar V4 elnökség programjáról és eddigi tapasztalatairól

ELNÖK: Rátérnénk a második napirendi pontunkra. Ehhez a napirendi pontunkhoz, amely a visegrádi négyek együttműködés elnökségi programjának eddigi tapasztalatairól szól, nagy tisztelettel köszöntöm Pröhle Gergely helyettes államtitkár urat, aki embert próbáló körülmények között érkezett el hozzánk, a tengerentúlról most érkezett meg ebben a néhány percben. Gondolom, hogy akkor így sikerült elmulasztani egy éjszakát, anélkül, hogy az megtörtént volna. Tehát ez azt jelenti, hogy kérem képviselőtársaimat, hogy ennek a fényében közelítsük meg ezt a kérdést.

Nagyon szépen köszönöm államtitkár úrnak egyrészt, hogy elfogadta a meghívást, és különösen azt, hogy ilyen viszontagságos körülmények között, de időben ideért. Ez valószínűleg a Külügyminisztérium szervezési részlegét dicséri, hogy be tudta vállalni pontosan, hogy mikor tud megérkezni.

Pröhle Gergely helyettes államtitkár (Külügyminisztérium) tájékoztatója

PRÖHLE GERGELY helyettes államtitkár (Külügyminisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr. Ritkán hall az ember elismerő szavakat a Külügyminisztérium munkájával kapcsolatban, úgyhogy még a szervezésre vonatkozó elismerés is nagyon jólesik. De a lényeg az, hogy túl fontos ahhoz a visegrádi együttműködés, hogy én bármiféle transzatlanti tartózkodás miatt elmulasztottam volna a Külügyi bizottság előtt való megjelenést. Biztos, ami biztos, régi harcostársamat magam mellé vettem, Szilágyiné Bátorfi Editet, aki a magyar Visegrád-koordinátor, és mint általában minden visegrádi tagállamban, ennek az együttműködésnek a gyakorlati megvalósításának, és ami a legfontosabb: az állandó egyeztetésnek is a legfőbb anyamestere. Úgyhogy ezért aztán azt gondolom, hogy így talán kellő vértetben vagyunk itt, az Országgyűlés Külügyi bizottsága előtt.

Ha jól értem a feladatot, akkor végül is egy féléves mérleg megvonása a legfőbb cél, és azt gondolom, hogy ennek azért is van jelentősége, mert több mint 20 év után igen jelentős tapasztalatokkal rendelkezünk a visegrádi együttműködésben, ismerjük egymást, ismerjük a politikai kockázatokat is, amelyek olykor-olykor leselkednek az együttműködésben, illetve az együttműködés kapcsán. Ha visszagondolunk akár csak 2002-re, amikor szintén magyar elnökség volt, és nem felejtjük el, hogy akkor bizony, kialakult némi hullámverés egy polémia kapcsán, ami az Európai Parlamentben zajlott, és ez jelentősen rányomta a bélyegét a magyarországi választási kampányra is, akkor azt gondolom, hogy a mérlegvonáson túl talán még fontosabb az, hogy a Külügyi bizottság, mint egy politikusokból álló grémium előtt megpróbáljam megelőzni azokat a lehetséges hibákat vagy félreértéseket, amelyek a közelgő választási kampányban nálunk is adott esetben felmerülhetnek.

Nem szabad elfelejteni azt sem, hogy ugyanakkor Szlovákiában is választásra kerül majd sor, az államfő megválasztására, és ezáltal a kormány élén is csere várható. Csehországban egy meglehetősen sajátos helyzet alakult ki, bár a legjobb cseh hagyományokat követve, nincs politikai stabilitás, ugyanakkor egy meglehetősen – hogy mondjam csak – szertelen köztársasági elnök uralkodik a Hradzsínban, akitől újabb és újabb meglepő politikai nyilatkozatokat hallhatunk.

Ugyanakkor Lengyelországban is egy elég törekeny politikai helyzet alakult ki az utóbbi időben. Tehát azt gondolom, hogy minden okunk megvan rá, és ez a legfőbb üzenetem, hogy a visegrádi együttműködést a gyakorlati, praktikus, jól használható, polgárközeli, közérthető ügyek együttműködéseként definiáljuk.

Ennek jegyében alakult ki egyébként a magyar visegrádi elnökség programja is, és azt gondolom, hogy ezeknek a bemutatásával majd érzékeltetni tudom azt is, hogy itt pontosan hol tartunk.

Még előzetesen amellet, hogy mennyire gyakorlatiasak vagyunk, éppen a politikai ellentétek kiküszöbölése vagy a bizonytalanságok elkerülése végett, szeretném azt is előre leszögezni, mert azt gondolom, hogy politikailag ez a legérzékenyebb dolog, és itt a magyar választás közeledése is olykor-olykor intő jeleket hordoz, ez az, hogy miniszterelnök úr és külügyminiszter úr is elmondta, hogy a visegrádi együttműködés és a magyar elnökség sikere abszolút prioritást élvez. Ez a magyar külpolitika elsődleges mozgástere, külpolitikai együttműködésünk vagy külpolitikai működésünk, létünk valós tere, ez az, ahol az európai szcénán is - és majd erről talán röviden beszámolok - az Egyesült Államokban is, tehát a transzatlanti együttműködésben is ezáltal válik Közép-Európa egy sikeres együttműködés által és benne Magyarország is láthatóvá. Tehát ennek az együttműködésnek a sikerét nem érdemes rövid életű politikai nyilatkozatokkal kockáztatni, gondolok itt mondjuk elsősorban azokra a nyilatkozatokra, amelyek az utóbbi időben mondjuk a Benes-dekrétumokkal kapcsolatban elhangzottak.

Tehát pontosan tudjuk, hogy a nemzetpolitikai érderendszerünkben mit gondolunk ezekről a kérdésekről, pontosan tudjuk, hogy a Benes-dekrétumok bizonyos pontjai mennyire

ellenkeznek a magyar érdekekkel és hogy milyen anakronisztikusak a jelenlegi európai jogrendben. De ugyanakkor a politikai szintű emlegetése a kérdésnek az újabb és újabb kockázatokkal jár a visegrádi együttműködés sikerét tekintve.

Tehát jó lenne azokat a megnyilvánulásokat elkerülni, amelyekről pontosan tudjuk, hogy ugyan gyakorlati haszonnal nem járnak, viszont kommunikációs szinten állandó konfliktust jelentenek, különösen Csehországgal, és természetesen rajtuk keresztül Szlovákiával is.

Úgyhogy ebben az ügyben a következetesség talán a legfontosabb vagy a leghasznosabb, és követendő elv.

De visszatérve a visegrádi elnökségre. Kombináltuk a visegrádi elnökséget a Közép-Európai Kezdeményezésben betöltött elnökségünkkel. A két szervezet nem összemérhető, illetve összemérhető, de akkor a visegrádi együttműködéshez képest a Közép-Európai Kezdeményezés jelentősége eltörpül.

Jelentős mértékben elveszítette a húzóerejét, tudjuk jól, hogy nagyjából ugyanakkor alakult, mint a visegrádi négyek, azzal a céllal, hogy a térség európai integrációját felgyorsítsa. Azóta már azonban 18 tagállamra bővült, és ezáltal gyakorlatilag a jelentősége el is múlt.

A magyar elnökség célja az volt, hogy megpróbáljuk ennek a szervezetnek a pontos helyét megtalálni, abban a reményben, hogy esetleg a visegrádi elnökséggel kombinálva, van valami olyan járulékos előny, ami kidomborítható.

Azt gondolom, nem tévedtünk, mert egyrészt a rendezvények szintjén, gondolok itt a legutóbbi, október végi V4, Nyugat-Balkán és Közép-Európai Kezdeményezés külügyminiszteri találkozóra, de gondolok korábbi szakpolitikai találkozókra is, ahol kiderült, hogy Közép-Európának, mint térségnek szüksége van egy ilyen viszonylag kötetlen, nem túl szigorú, de mégis valamilyen formátumot biztosítani tudó együttműködésre.

Ha belegondolunk, hogy a magyar export vagy a magyar külkereskedelem egyharmada a Közép-Európai Kezdeményezés államaival zajlik, akkor azt gondolom, hogy nem kell különösebben ennek a jelentőségét hangsúlyozni, és azt láttuk, hogy azokon a területeken volt igazán sikeres ez az együttműködés, ahol más országokban is megszületett ez a felismerés. Tehát például a zöld növekedés, az agrárgazdaság területén, az üzleti dimenzió, tehát a kereskedelmi kamarák együttműködésének területén. Ezek mind olyan megmozdulások, rendezvények voltak, ahol kiderült, hogy jó, hogy egy ilyen 18-as körben tudnak beszélgetni egymással ezek az államok. Én külön meg szeretném köszönni az Országgyűlésnek is, hogy a KEK parlamenti dimenziójának mindkét ülését oly virtuóz módon megszervezte.

A V4 kapcsán beszámolnék röviden az egyes kiemelt programok állásáról. Itt kezdeném az energiabiztonsággal, ami talán a legnagyobb figyelmet vonja magára, bármerre is járunk és beszélünk a V4-es együttműködésről. A legutóbbi miniszterelnöki találkozón is egy elég hangsúlyos nyilatkozat született, aminek a lényege és a legfőbb európai üzenete is az volt, hogy minden európai túlszabályozás káros a térség energiaellátása szempontjából, mert minden országnak meg kell legyen a joga ahhoz, hogy egy sajátos energiamixet alakítson ki.

Itt számos különböző érdek van, a lengyeleknél a palagáz a fontos, mi elsősorban az atomenergiái fejlesztésre helyeztük a hangsúlyt, de az is világos, hogy van egy olyan érdekünk, hogy ezt a 65 millió fogyasztót tömörítő gázpiaci harmonizációt is megtegyük, és ehhez bizony, szükség van bizonyos szabályozói lépésekre. Úgyhogy a közép-európai gázpiaci integrációs fórum és a magas szintű munkacsoport, úgy is, mint high level group bemutatásra került ezen a miniszterelnöki találkozón, és úgy tűnik, hogy ez az energetikai együttműködés valóban sikeresnek tűnik a visegrádi tagállamokkal.

Mondanom sem kell, hogy ez az a terület, ami világviszonylatban is elég nagy érdeklődésre tart számot. Tegnap Washingtonban is talán ez érdekelte őket a leginkább. Nem

kell mondanom, hogy ennek van bizonyos geopolitikai, geostratégiai implikációja is, ami Washingtonból nézve különösen érdekes. Ez a térség gázfüggőségének a kérdése. Ebben a vonatkozásban természetesen, amiről majd talán érdemes lesz még beszélni a visegrádi négyek déli dimenziójának kialakulása, kialakítása Szlovéniával, de főleg Horvátországgal egy nagyon fontos szempont, hiszen ez az észak-déli összeköttetés csak úgy alakulhat ki, hogy ez a bizonyos folyékony gáz betáplálás nemcsak Scsecsin mellett, hanem Horvátország felől is lehetségessé válik.

De ha már észak-déli fejlesztésről és összeköttetésről beszéltem, akkor rögtön rá is térek a közlekedési szempontrendszerre. Azt hiszem, hogy a visegrádi együttműködés gyakorlati haszna, legalábbis én a számos, ez ügyben tartott előadás kapcsán úgy éreztem, hogy itt tehető a leginkább polgárközelivé, mert amikor az ember elmondja, hogy a lengyel kezdeményezésre megtartott nagyon vidám kerékpárverseny győztese gyorsabban ért Budapestről Krakkóba, mint ahogy az ember a leggyorsabb vonat-összeköttetéssel eljuthatna Budapestről Krakkóba, akkor mindenki felkapja a fejét. Ehhez hozzátesszük, hogy érdemes összehasonlítani mindenféle monarchikus nosztalgia nélkül a jelenlegi közép-európai vasúthálózatot a száz évvel ezelőttivel, akkor mondhatjuk, hogy annak idején az volt az elképzelés, hogy a brassói ténsasszony Budapestre járjon kalapot vásárolni, mert ez az út annak idején viszonylag gyorsan megtehető volt. De Budapestről Zágrábba ma eljutni háromszor annyi idő, mint száz évvel ezelőtt volt. Azt gondolom, hogy ezzel jól bemutatom azt is, hogy nagyjából ez az infrastruktúra-fejlesztés honnan indul.

Tehát az ezzel kapcsolatos elköteleződés nem feltétlenül a kalapvásárlásra koncentrálva, de mondjuk a turisztika és a kereskedelmi kapcsolatok fejlődése szempontjából döntő jelentőségű, mert ha megnézzük azt, hogy Magyarország exportja mennyivel kisebb a több mint négyszer akkora Lengyelország felé, mint a szomszédos Szlovákiába, és megnézzük azt, hogy ez az infrastrukturális összeköttetés akár közúton, akár vasúton milyen gyalázatos, akkor nem nehéz felfedezni az összefüggést, hogy itt milyen akadályok vannak.

Folyamatban van itt is egy ilyen magas szintű munkacsoport felállítása, és a gazdaságélénkítési szempontokat figyelembe véve, itt a miniszterelnökök is nagyon határozottan kiálltak az ügy mellett.

A következő a biztonságpolitikai szempont, aminek én kétfajta jelentőségét emelném ki. Az egyik az, hogy elég nyilvánvaló, hogy három viszonylag kis méretű ország és Lengyelország együttműködése azért ebben a tekintetben mindenképpen költségcsökkentő hatással jár. De ami ennél is fontosabb, az talán az, hogy a biztonságpolitikai együttműködés mindig a bizalomépítésnek is az eszköze. Ezért gondolom azt, hogy ez valóban egy új lépés a visegrádi együttműködésben.

Egy ugyanilyen vagy hasonló, logikáját tekintve hasonló dolog ezek a közös Visegrád-házaknak a kialakítása, amiről elmondható, hogy minél távolabb megyünk a térségtől, annál könnyebb azonos érdekeket felfedezni. Tehát az egyik eddig Dél-Afrikában működött, a másikat pedig most Ho Si Minh városban fogjuk minden jel szerint létrehozni, ami gazdaságpolitikai vagy gazdaságdiplomáciai feladatokat is el fog látni, de előreláthatólag konzuli képviseleti funkciót is nyer majd.

Ez már egy ilyen közös külpolitikai megnyilvánulás, ki tudja, hogy ez hová fog vezetni. Biztos, hogy előbb-utóbb akár anyagi megfontolások alapján, akár a bizalomépítés jegyében el kell vagy el lehet gondolkodni azon, hogy távoli országokban akár a közös diplomáciai képviseltek se legyenek elképzelhetetlenek, nem kell mondanom, hogy ennek a bizalomépítési, illetve a bizalommal összefüggő vonatkozása mennyire fontos, illetve mennyire érzékeny.

A közös külpolitikáról beszélve, én azt gondolom, hogy itt akár a nyugat-balkáni akár a keleti partnerségi együttmozgás igen-igen látványos és eredményes volt. Az elmondható, hogy a lengyel elnökség inkább keleti partnerség ügyben aktív, mi pedig inkább Nyugat-

Balkán ügyben. De az elég nyilvánvaló - és talán ez a legjobb hír a visegrádi együttműködéssel kapcsolatban -, hogy sikerült ezeket az érdekeket összehangolni. Tehát ezek soha nem egymás ellen ható érdekek, mindenki ismeri a másik fixa ideáit, és lassan el is fogadja azt. Úgyhogy ez egy ilyen összeszokásnak az eredménye, sikerül megtalálni, ez tényleg látható volt ezen a külügyminiszteri találkozón is, hogy a külügyminiszterek, nyilván a személyes kémia okán is, de nagyon jól megtalálják ezt az egyensúlyt.

Ami a Nyugat-Balkánt illeti, ott elfogadtunk egy közös nyilatkozatot ezen a bizonyos találkozón, és itt folytatjuk a lengyel elnökségnek a kezdeményezését egy jogállamisági szakértői hálózat kialakítása ügyében. Azt látjuk, hogy Európából is akár Füle biztos jelenléte ezen a találkozón, akár az Egyesült Államokból is, mi, mint az Európai Unió perifériáján elhelyezkedő térség, úgy szerepelünk, mint akik hitelesen tudják ezt a politikai átmenetet, az ezzel kapcsolatos tapasztalatokat továbbadni, úgyhogy ezt igyekszünk is nagyon komolyan venni. *(Megérkezik az ülésre dr. Tilki Attila.)*

A visegrádi négyek többi külkapcsolata is érdekesen alakult, és azt gondolom, hogy ami október végén történt, az jól példázza azt, hogy milyen összetetté vált ez az egész visegrádi érdekrendszer. Egyrészt van egy állandó ambíció Ausztria részéről, hogy ők legyenek Közép-Európában egyfajta domináns ország. Azt kell mondani, hogy az osztrák külpolitika, egyáltalán az osztrák állami érdekérvényesítés nagyon ügyesen dolgozik, mert ha megnézzük a félig magán, félig állami tulajdonban lévő nagyvállalataikat, a vasúttársaság, az ÖMV, mint energetikai cég vagy megnézzük a Raiffeisen működését, amivel kapcsolatban Magyarországon elég ellentmondásos tapasztalataink vannak, akkor jól látjuk, hogy az üzleti és a külpolitikai érdek érvényesítése Közép-Európában egy nagyon jól működő rendszer.

Namármost ezért is tartottuk fontosnak, hogy meghívjuk az osztrák külügyminisztert erre a Nyugat-Balkánnal foglalkozó találkozóra, de nem pusztán őt hívtuk meg, régi magyar szokás szerint, még emlékszem a Képes történelem ez irányú könyvére, aminek az volt a címe, hogy „Két pogány közt”, meghívtuk a török külügyminisztert is. Így aztán azt gondolom, hogy történelmi léptékkal is mérhető a találkozóinak a jelentősége.

Törökország örülten érdekes a térségben. Ugyanis a törököknek ezzel az óriási növekedéssel és ezzel az óriási gazdasági erővel, ami ott felhalmozódott, természetes, hogy vannak geostratégiai ambícióik a térségben, amelyek túlmennek a Nyugat-Balkánon, illetve a hagyományos bolgár, nagy török kisebbséggel bíró Bulgárián. Ez infrastruktúra-fejlesztésben, különböző beruházásokban nyilvánul meg, és természetesen a Nyugat-Balkánon a kulturális, illetve az iszlám vallási jelenlét hangsúlyozásával.

Tehát van egy ilyen érdeklődés, és ez azért is fontos, mert az Európai Unió finanszírozásában, illetve a térséggel való foglalatosságában egy régi probléma, hogy ők a kelet-nyugati összeköttetést szeretik pártolni, az észak-déli összeköttetés nem véletlenül van ilyen rossz állapotban. Törökország számára pedig úgy tűnik, hogy vonzó az, hogy ez a keletről fölfelé, és aztán föl északra menő infrastruktúra-fejlesztés, úgy is, mint egy fontos kereskedelmi hálózatnak az újraélesztése, ez sikeres legyen.

Ugyanakkor – és most itt felgyorsítom a mondandómat – az Egyesült Államokkal és Japánnal való együttműködés megint csak két olyan terület, ahol azt észleljük, hogy távolról nézve ez a térség akkor érdekes, hogy ha a térségi együttműködés jól működik. Tehát Magyarország, de még a négy ország együtt is éppen csak az a nagyságrend, ami egy ilyen távolságból látható, felmérhető, üzleti, beruházási szempontból megfelelő.

Még egy-két ilyen technikai részletet mondanék. A Visegrádi Alap, mint az egyetlen intézménye a visegrádi együttműködésnek, elég nagy jelentőséggel bír tényleg a belső kohézió megerősítésében. Tehát látjuk azt, hogy hányféle projekt van, mindenféle civil szervezet különböző területeken próbál tényleg nagyon klassz programokat összehozni, amelyek az egymás megismerését mindenképpen szolgálják, de azon túl különösen itt a keleti partnerség tekintetében azt látjuk, hogy más országoknak, akik úgy gondolják, hogy talán a

visegrádi államoknak, illetve az itt felhalmozódott tudásnak nagy szerepe van az ő érdekérvényesítésük segítségével is - ilyen Hollandia, ilyen Svédország, ilyen az Egyesült Államok -, pénzt tesznek a Visegrádi Alapba, hogy ilyen módon vegyenek részt ezekben a programokban. Én biztos vagyok benne, hogy ez egyértelműen a visegrádi együttműködés tekintélyét jelzi.

Itt van 1500 ösztöndíjas, most volt itt éppen az alumnus találkozójuk a Tudományos Akadémián, ami egy sikeres dolog volt, úgyhogy azt hiszem, hogy ez egy jól működő dolog.

Itt a jövődöbeli tervekre vonatkozik, illetve még a múltban meg kell említeni a gazdasági miniszteri és az agrárminiszteri találkozót, de most itt nem kezdek bele ebbe a felsorolásba, mert tényleg végtelenül hosszú programsor van mögöttünk, és a tervezésben is.

Végül azt szeretném még elmondani, hogy az európai érdekérvényesítésben - és itt mindegy, az egy másik bizottság, Bálint is itt volt, és Győri Enikő is szokott erről beszélni -, akár az európai költségvetés dolgában, akár más területeken is a visegrádi együttműködés egy kiváló eszköznek bizonyult az elmúlt időszakban arra, hogy az eminens térségi és magyar érdekeinket európai szinten érvényesíteni tudjuk. Talán ez a legfontosabb.

Ez azzal is jár, hogy ennek feltétele vagy következménye - ezt most itt nehéz eldönteni -, hogy az a korábbi tartózkodás, ami nagyon explicit módon nyilvánult meg, történetesen Németország és Franciaország részéről, tehát az a tartózkodás a visegrádi négyekkel kapcsolatban, ami korábban tapasztalható volt, az megszűnt. Tehát látták, nem utolsósorban a magyar és a lengyel elnökség, európai elnökség kapcsán, hogy mi tényleg síkra szállunk a közös európai értékek és a fontos európai ügyek mellett. Úgyhogy biztos vagyok benne, hogy ez ezzel is összefügg.

Fontos fejlemény, hogy Nagy-Britannia érdeklődik igen nagy mértékben a visegrádi együttműködés iránt. Nem tudom, hogy erről nagykövetjelölt úr mennyit mondott még azelőtt, hogy én megérkeztem volna. Ez egy nagyon, mint ahogy ez a briteknél általában megszokott, egy nagyon praktikus megközelítése a visegrádi együttműködésnek, ilyen értelemben teljesen egybevág a mi céljainkkal. Úgyhogy - hogy visszakanyarodjak a lelegejére - tényleg azt gondolom, hogy a visegrádi együttműködés a magyar külpolitika sikerágazata, a legfontosabb térségi és magyar gazdasági, külkereskedelmi, politikai érdekeink koncentrálnak ebben az együttműködésben, úgyhogy nagyon kérem a bizottság támogató figyelmét és közreműködését ezeknek a céloknak a megvalósításában. Köszönöm szépen.

Kérdések, vélemények

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Engedje meg, államtitkár úr, hogy egy gondolatot elmondjak, még mielőtt megadnám a lehetőséget a kérdésekre. Részben a mai találkozónknak az is a célja, az volt az eredeti célja, hogy holnap, holnapután lett volna a parlamentek külügyi bizottságának a visegrádi 4-es találkozója Visegrádon. Elindítottuk a szervezést, és úgy terveztük, pont ezért van ma egy visegrádi négyek tájékoztató, illetve egyeztetés, csak időközben Csehországban elhúzódtak a kormányalakítási ügyek. Még azt sem látjuk tisztán, hogy például a külügyi bizottságban ki lesz az elnök, Schwarzenberget hallottuk, a volt külügyminisztert, mint bizottsági elnököt, illetve a lengyel képviselőházból jeleztek vissza, hogy ők is a záró szakaszában vannak a költségvetési vitának, és ezért nem tudnak eljönni.

Egy dolgot tudunk tenni, hogy január végére áttettük ezt a visegrádi négyes bizottsági találkozót, különösen azért - ami természetesen nem államtitkár úrnak a dolga, hogy ezt felvezesse, hanem a mi dolgunk -, hogy ennek van egy parlamenti dimenziója is, amit mi itt nagyon... *(Próhle Gergely: Ez az én mulasztásom, hogy ezt nem mondtam.)* Nem, pontosan azért mondom, mert ez a mi dolgunk, hogy elmondjuk, hogy mi körülbelül mit végzünk. De ennek van egy parlamenti dimenziója is, és egy nagyon fontos dolog, hogy a visegrádi négyek

keretében milyen szintekig tudunk eljutni és milyen formációban tudunk majd együttműködni, hiszen elég sok modellt és példát látunk szerte Európában, legyen akár a Nordic modell vagy azok az együttműködési formák, amelyek jellemeznek különböző országok közötti kapcsolatokat.

Tehát itt most egy olyan úton járunk, amit parlamenti szempontból is fontos lesz majd végigcsinálni és megoldani is. Természetesen januárban remélem, hogy nem lesz akadálya ennek, mert azt néztem, hogy más országokban sincs ilyenkor parlamenti szezon, januárban, ezért bízom benne, hogy sikerül ezt a találkozót létrehozni.

Ez csak egy kiegészítés volt az ön által elmondottakhoz.

Akkor én arról már nem is beszélek, hogy milyen jó lenne, ha Budapestről mondjuk vonattal tudnánk Zakopanéba menni síelni, és amikor már ott vagyunk Zakopanében - ami egy 4 órás út, tehát autóval 5 óra maximum -, akkor át lehet ugrani egy óra alatt Krakóba, és akkor már mindjárt egy teljes körképet kapunk arról a történetileg is fontos értékrendről, amelyet félig-meddig elemezgetett államtitkár úr, hiszen a magyar és lengyel királyi házak közötti házasságnak egy nagyon fontos szimbóluma Krakó önmagában. Tehát lehetne fokozni a példákat.

De tény és való, hogy maga az a gondolatmenet, amit elmondott, az nagyon fontos, hiszen tényleg egy nagyon jó példa lehetne, ha például a vasúti közlekedésben észak-déli irányban tudnánk ilyen fejlesztéseket megvalósítani, az tényleg jó lenne.

Tehát ez sok összetevős, és sok regionális és részkérdés van abban, amiben ez megoldható. Ezt látom a magam példájából is, mert ha hozzátenném azt a részét is – és akkor itt le is zárom a gondolataimat -, hogy valamikor az észak-magyarországi boroknak Krakón keresztül történt az árusítása az északi országokba, és ebben Nógrád, Heves és Borsod volt a legérdekeltőbb, és elsősorban szekér és vonatozás útján, nem véletlen, hogy a Budapest-Vác-Balassagyarmat-Losonc irányba menő vasútvonalat 1862-től folyamatosan építették és bővítették. Ennek is voltak ilyen céljai.

Jó, ezek csak ilyen részletkérdések, amelyek azt erősítik továbbra is, hogy a visegrádi négyekben milyen erős együttműködések és milyen részterületek vannak. Ma a vasúti nyomvonal helyett én például azt látom a térségben, hogy nagyon erős interconnect gázhálózat-fejlesztés zajlik. Tehát ez zajlik most jelenleg is, komoly építkezésekkel, és ezek nagyon fontos ügyek.

Elnézést, hogy ennyit beszéltem, csak tényleg néhány gondolatban, nem vitaindító volt, hanem gondolatébresztő volt, amit államtitkár úr mondott. *(Pröhle Gergely: Azt gondolom, nagyon fontos, hogy minden képviselő megtalálja a választókerületének szempontjából is fontos visegrádi dimenziót, úgyhogy hálás vagyok. – Derültség.)* Köszönöm szépen.

Csóti képviselő úr jelentkezett.

CSÓTI GYÖRGY (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Köszönöm államtitkár úrnak a részletes és nagyon informatív tájékoztatást a V4-es együttműködésről. Lenne egy ellenvéleményem. Na, ez nem konfrontatív lesz, de azért árnyaltan ellenvélemény. Van egy kérdésem és lesz egy javaslatom is.

A Benes-dekrétumokkal kapcsolatban szeretnék némi ellenvéleményt megfogalmazni. Azzal messzemenően egyetértek, hogy nem szabad a V4-es keretek közé bevinni a kétoldalú problémát, ez száz százalékosan végrehajtandó és száz százalékosan követendő dolog, de ugyanakkor nem tartom magyar nemzetpolitikai szempontból jónak azt, hogy ha folytatjuk azt az immár huszonéves politikát, hogy tekintettel a szomszédok érzékenységére, nem teszünk szóvá vagy óvatos módon teszünk szóvá dolgokat. Szóval látható, hogy az elcsatolt területeken élő magyar nemzeti közösségek vonatkozásában ez az óvatoskodó, mások érzékenységére figyelemmel lévő politika nem vezetett sehová.

Tehát igenis, a Benes-dekrétumok kérdését szerintem a kétoldalú kapcsolatokban napirenden kell tartani, be kell vinni és ott kell tartani a brüsszeli, a strasbourgi, a nemzetközi közvélemény előtt.

De látható az a nagy ívű vonal, ami Mečiantól Ficóig vezet, és ott még csak hab a tortán Slota, ami egy abszolút sovíniszta politika - tehát szándékosan nem nacionalista politikát mondok -, ezzel szemben nem lehet, nem szabad megalkuvó magatartást folytatni. Világos, hogy diplomatikusan kell lenni, világos, hogy kiegyensúlyozottnak kell lenni, és én igazán a V4-es együttműködés elkötelezett híve vagyok, és nagyon fontosnak tartom, nagyon nagyra tartom, tehát valóban ne vigyük be a V4-es keretek közé, de a kétoldalú kapcsolatokban ezt igenis, napirenden kell tartani.

Azt nem egészen értettem, amit államtitkár úr mondott, hogy a csehek felé, és az kihat a szlovákokra. Én fordítva látom. A csehekkel kapcsolatban nekünk semmi dolgunk nincs a Benes-dekrétumok vonatkozásában, sőt elismerés, le a kalappal, hogy legalább megkövették a németeket, amit nem tettek meg velünk szemben a szlovákok. A németeket ők is megkövették enyhébb formában, velünk szemben pedig még ezt sem. Jó, lehet, hogy már túl sokat is beszéltem erről a kérdéstről.

Jön a kérdésem. Rendkívül fontos a V4 plusz formula. Valamikor még azt is mondtam, hogy a V4 talán vegye be Horvátországot. De ezt nem teljesen komolyan gondoltam, ez körülbelül egy fél évvel ezelőtt volt, valamikor a nyáron. Tehát egy ilyen lufi volt, amit tudtam, hogy kipukkanhatnak majd, és el is fogadom ezt. Tehát elfogadom azt, hogy a V4 ne bővüljön. Ennek történelmi okai vannak, meg egyéb más okai vannak. Tehát ne bővüljön, viszont nagyon intenzíven kell a V4 plusz formulát alkalmazni.

Tudjuk, hogy a V4 plusz Ukrajna, V4 plusz Románia, Bulgária, V4 plusz Horvátország, Szlovénia. Én most azt szeretném kérdezni, és elhangzott már, hogy V4 plusz Németország, együtt voltunk éppen a magyar-német fórumon, ott is felvettem ezt a dolgot, szóval én úgy hiszem, hogy intenzívebben kellene, és erre vonatkozik a kérdésem, hogy lát-e államtitkár úr erre esélyt, és ha igen, akkor hogyan fogják csinálni, vagy csinálni fogják-e, hogy egy intenzívebb V4 plusz Németország együttműködést kialakítani. Ugyanis bár nagyon sok kérdésben vannak ellenérdekelte dolgok az európai uniós mezőben, Németország és a V4-ek között, viszont nagyon sok kérdésben közös érdekünk van.

Tehát szó volt az energia kérdéséről, az energiafüggetlenségről. Szó volt a közlekedésről, nagyon fontos, tehát az infrastrukturális fejlesztésről, a vízgazdálkodás, a környezetvédelem, és akár még a biztonságpolitika is idejöhöz, ezek olyan területek, ahol a V4 Németországgal együttműködve hatékonyabban tud dolgozni. És kölcsönös érdek, Németországnak is érdeke a tőle keletre lévő területek és az általa gazdasági és egyéb okokból preferált közép-európai térséggel való intenzív és stabil együttműködés. Tehát a V4 plusz Németország formula erősödni fog-e, és ha igen, akkor hogyan?

A harmadik egy javaslat, ez még messzebbre mutat, ez a V4 legyen a Közép-Európai Együttműködés motorja. Tehát a Baltikumtól az Adriáig, a balti országoktól Horvátországig terjedő térség – és itt most elsősorban és meghatározóan az európai uniós tagállamokra gondolok, hogy a V4 próbálja meg motorként ezt a területet a közös érdekek mentén egy hajóba terelni, és ott, ahol lehet, az együttműködést elmélyíteni.

Ahogy a visegrádi négyeknél a motor Lengyelország és Magyarország volt, mert a cseheknek mindig voltak kifogásai, szkeptikus magatartása, Václav Klaus főleg élen járt ebben a kérdésben, a szlovákok meg többnyire követő magatartást tanúsítottak, tehát ezt a szerepet, amit a magyar-lengyel együttműködés kifejtett a V4-en belül, ezt ki lehetne terjeszteni az egész közép-európai térségre.

Rendkívül fontos a visegrádi együttműködés további fenntartása és elmélyítése, kiszélesítése. Eredményes volt, most nem akarok erről beszélni, de miután éppen most emlékezünk Antall József halálának 20. évfordulójára, ezekben a napokban, azért

megemlítem, hogy ezt az együttműködést ő találta ki és ő hozta létre. Ezért valóban nagyon jól esik az én fülemnek, de azt hiszem, sokunk fülének, ha azt mondjuk, hogy a magyar külpolitikának az elmúlt több mint két évtizedben egy sikerterülete volt a visegrádi együttműködés. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. További kérdés? *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nincs, nekem néhány nagyon rövid kérdésem lenne még. Egyrészt azzal kapcsolatban, hogy a keleti partnerséggel kapcsolatban Ukrajna kifarolt a társulási megállapodásból, illetve különböző szerződésekből, és most Lady Ashton éppen a napokban Ukrajnában is tartózkodik, figyelemmel kíséri az ottani eseményeket, azt hiszem, ma utazott oda vagy tegnap este – pontosan nem tudom – Ukrajnába. A kérdésem arról szólna, hogy ahogy beszéltünk a keleti partnerségről, ez nem veti-e fel annak a lehetőségét, hogy ez a keleti partnerség most zátonyra futott Ukrajna kifarolásával? Ez csak egy rövid kérdés, igen, nem, vagy majd térjünk vissza erre később.

A másik pedig, hogy amit én az elmúlt fél évben tapasztaltam és nagyon jó dolognak tartok, hogy egyes visegrádi tagországok kitaláltak maguknak egy speciális nagy fórumot, nagy találkozót. Az egyik oldalon Pozsonyban a GLOBSEC találkozó, ami elsősorban biztonságpolitikáról szól, elsősorban a visegrádi négyek vannak jelen, plusz meghívotti rendszerben akár a tengerentúlról, Ázsiából, tehát az a lényeg, hogy van egy biztonságpolitikai fórum. És van egy gazdaságpolitikai, amit a lengyelek futtattak most fel, ez a krynicai fórum, és számomra úgy tűnt, hogy ez is egy nagyon jó gondolatból kiinduló és tényleg Közép-Európa, a visegrádi négyek rendszerét érintő fórum, két-három napos konferenciasorozatról, bemutatókról van itt szó, és tulajdonképpen nagyon sokféle réteget szólít meg, nemcsak a közéletet, hanem a gazdaság szereplőit, civil szervezeteket.

Magyarországon gondolkodunk-e esetleg egy ilyenben, hogy ezekre a példákra felfűzve esetleg Magyarország is tegyen egy hasonló fórumbővítést? Én láttam egy időszakban azt, hogy például energiában, az energiabiztonság terén elindítottunk egy ilyen rendezvénysorozatot még az elmúlt két-három évben, de ezek még nem nőttek ki magukat olyannak, amelyet mondjuk adott esetben láthattunk Krynicában vagy láthattunk Pozsonyban. Ez egy ilyen kérdés.

Képviselőtársaimra nézek. *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nincs több kérdés, akkor államtitkár úr a szó.

Pröhle Gergely helyettes államtitkár (Külügyminisztérium) válaszai

PRÖHLE GERGELY helyettes államtitkár (Külügyminisztérium): Köszönöm szépen. Csóti képviselő úr megjegyzései, illetve kérdései valóban szükségessé tesznek néhány nagyon egyértelmű mondatot. Tehát lehet, hogy nem volt egyértelmű az, amit mondtam. Én véletlenül se mondtam azt, és azt gondolom, hogy itt tekintettel a Külügyminisztériumra, illetve a külügyi álláspontra vonatkozó hagyományos sztereotípiákra, és pedig hogy nemzetpolitikai dolgokban mi mennyire puhányak lennénk, azért szeretném leszögezni, hogy itt korántsem erről van szó. Itt egyrészt arról van szó, hogy mindent a maga idejében és a maga helyén. Tehát a visegrádi együttműködésnek és a nemzetpolitikai érdekérvényesítésnek az összefüggése ebben az esetben úgy nyilvánul meg, hogy próbáljuk meg azt a jó együttműködést, jó klímát, jó gyakorlati képességeket adott esetben a történelmi sérelmek megoldására, elhárítására is felhasználni. De ne hozzuk másmilyen módon összefüggésbe a kettőt, és egyébként meg itt is azért megpróbáljuk valahogy becsatornázni ezeket a szempontokat. Ezért jött létre ez a konferenciasorozat, amit inkább angolul nevezünk meg, ez a „My hero, your enemy”, tehát az én hősöm, a te ellenséged, ahol napirendre lehet venni ezeket az érzékeny témákat is. Ez most is meglesz, ez általában Csehországban kerül sorra. Tehát ez most is elő fog fordulni.

Tehát nincs arról szó, hogy a visegrádi együttműködés a szomszédok érzékenységének valami túlzott figyelembevétele lenne, hanem ez nem az a tér – ahogy képviselő úr is mondta -, hanem a kétoldalú kapcsolatok területén kell ezeket a dolgokat tisztázni. Ott viszont kell.

Tehát ezt majd lehet, hogy egy másik és inkább zárt ülés keretében is érdemes megbeszélni, még akkor is, ha nem elsősorban ez a bizottság bír ebben az ügyben illetékességgel, de összefüggenek a dolgok. Tehát nagyon fontos az, hogy a visegrádi együttműködésben is tudatában legyünk az ilyen típusú ügyeinknek, csak mondom: ne kockáztassuk ennek az együttműködésnek a sikerét azzal, hogy improvizatív módon vesszük elő, teljesen meglepő módon ezeket a kérdéseket.

A cseh-szlovák összefüggés nagyon érdekes, mert valóban nekünk ebben az ügyben elsősorban Szlovákiával vannak – hogy úgy mondjam – ügyeink, de azért amikor elhangzik Benes neve, akkor először a cseh fejekben gyúlnak ki a piros lámpák. Tehát ez általában úgy zajlik, hogy Prágában valaki észreveszi, mert ott valószínűleg egy ilyen állandó Google-rendszer van üzemben, hogy Benes, Benes, Benes, ezt kidobja valamilyen furmányos komputerprogram, és akkor arra rácsatlakoznak a szlovákok, hogy na, már valaki megint elkezdte ezt az egész kérdést.

Egy kicsit azért az elmúlt most már lassan húsz évben, mióta ezt figyelem, a német és az osztrák álláspont ezzel kapcsolatban – és ezt némi hiányérzettel is mondom, mert én is voltam felelős a német relációért valaha – nem tudtuk ebben az ügyben igazán magunk mellé állítani őket. Tehát nagyon érdekes az, hogy bár ott még nagyobb sérelmek voltak, történetesen Csehország kapcsán, de eltekintve néhány bajor megnyilvánulástól, azért igazából az utóbbi időben elhalkultak ezek a hangok. De azért hogy nem teljesen eredménytelen az ezzel kapcsolatos álláspont, itt elhangzott Schwarzenberg miniszter úr, bizottsági elnök úr neve, azért ne felejtsük el, hogy ő végül is egy élő tévéadásban mondta el, hogy a Benes-dekrétumok fölött elszállt az idő, vagy hogy mondta pontosan.

Ezzel az álláspontjával ő 46 százalékot kapott az elnökválasztáson. Azért ezt a számot ne becsüljük alá! Ez az egyik.

A másik pedig, hogy Nečas, akkor még miniszterelnök elment a bajor parlamentbe, és ott is egy hasonló beszédet mondott. Tehát azt gondolom, hogy nem teljesen eredménytelen az ezzel kapcsolatos érvelés, de mégis ez azért ott folyamatosan, különösen egy ilyen ingatag politikai helyzetben ez egy állandó politikai gyúanyag.

Nagyon örülök, hogy képviselő úr a horvát V4-tagsággal kapcsolatos álláspontját most itt nekünk egyértelművé tette. Akkor bármi is hangzik el a jövőben, mi ezt tekintjük irányadónak. (*Derültség.*) Azt gondolom, hogy ez tényleg nagyon fontos, mert ha itt elkezdünk a bővítés irányába menni, és pont itt a szertelenségéről híres cseh köztársasági elnök jár-kele Európában és mond mindenfélét, legutóbb talán Ukrajna és Ausztria V4-tagságát is előhozta, ami egy különösen romantikus elegyét adná a Közép-Európai Együttműködésnek, no, tehát nem bővítjük.

Viszont – és erről szólt az a mi ötletünk alapján készült nyilatkozat, amit pont a horvát uniós tagság alkalmából adtunk ki és június 26-án közrebocsátottunk, ami arról szól, hogy milyen módon szeretnénk Horvátországgal együttműködni. Azt gondoljuk, azt reméljük, hogy ez lehetne kibővíthető a szlovénok felé is, akikben szintén van egy ilyen állandó motiváció, hogy közelebb kerüljenek a V4-hez. Nem kell mondanom képviselő úrnak, hogy mostanság azért a horvát reláció nem annyira vidám, mint korábban volt. Tehát itt most ebben az ügyben talán ez a regionális együttműködés még jobban működhet, mint a kétoldalú a közismert dolgok miatt. De ez mindenképpen egy olyan törekvésünk, amit már csak azért is fontosnak tartunk - és itt jön a regionális szempont, illetve hogy vagyunk-e vezető ereje ennek a regionális együttműködésnek vagy nem -, mert március 7-én viszont meglesz a következő ülése annak a formátumnak, ami már korábban Gdanskban is ült, ez a – próbálom nem eltéveszteni a számokat – a balti 3, a V4-es és az északi 5-ös. NB 8 plusz V4. Ez egy ilyen kis

északkeleti sor, hogy úgy mondjam, ahol az országok - nyilván itt is fontos a geostratégiai szempont - együttműködnek. Tehát a V4-nek mindenképpen van ebben szerepe, hogy vezető vagy nem? Talán mi vagyunk itt a leginkább szervezettek, és Edit végigjárta a Baltikumot, hogy hogyan is kellene ezt nekik is jobban megszervezni, hogy valami hasonló legyen, mint a V4.

A V4 – Németország. Ez teljesen világos, hogy mind történelmi, mind mai praktikus szempontokból fontos, egy nagyon alaposan végiggondolandó dolog. Azért ne felejtsük el, hogy a visegrádi együttműködésben is a lengyel lelkesedés és a tényleg valós elkötelezettség az utóbbi egy-két év terméke. Korábban azért azt láttuk, hogy Lengyelország hol nagy volt, hol pedig közép-európai. Az, hogy ez a kettő egyidejűleg következzen be, ez viszonylag ritkán fordult elő. Nekik van egy érdekes együttműködési fórumuk, ez a weimari háromszög. Ez a lengyel-francia-német, ahol Lengyelország nagy éppen.

A Németországgal való együttműködésben azért fennáll az a veszély, hogy ők ezt úgy tekintik, hogy ez alapvetően egy német-lengyel együttműködés, aminek a hátsó udvarában futottak még vagy futnak még a csehek, magyarok, szlovákok. Ez nem biztos, hogy ebben a formában jó. Én most nem mélyültem el ebben a kérdésben, lehet, hogy Edit többet tudott meg, amikor Berlinben volt, szóval ez azért mindig egy ilyen félelem vagy egy lehetőség. Az nem kérdés, hogy a német külpolitika mindig miben volt érdekelt Bismarck óta. Hogy nyugi legyen Közép-Kelet-Európában meg a Balkánon. Számukra a V4-es együttműködés egy ilyen stabilizációs tényező, ilyen értelemben támogatják, aztán majd meglátjuk, hogy mi lesz.

A keleti partnerség kapcsán. Nem áll meg a keleti partnerség, mert a keleti partnerség több mint Ukrajna. Ami érdekes volt, és ezt Washingtonban is elmondták: ilyenkor válik világossá ennek a közép-európai világnak vagy a közép-európai geostratégiai helyzetnek a törekenysége. Végül is Ukrajna is, ami – én emlékszem egy érdekes beszélgetésre, egyszer elég szűk körben lehettem együtt Henry Kissingerrel. Ez ritkán fordul elő az ember életében, és akkor persze tátott szájjal hallgattam, és odament az Ukrajna térképhez, és azt mondta, hogy Ukrajna voltaképpen két ország.

Igazából az a nagy kérdés, hogy kettészakad, és az, ami valaha mégiscsak Lemberg, az Osztrák-Magyar Monarchia negyedik legnagyobb városa volt – most Lviv, Lvov -, az teljesen egyértelmű, hogy egy európai orientáció, betagozódás, és aztán majd meglátjuk, hogy a többivel mi lesz. Ez nyilván nem fog bekövetkezni, de hogy ez a fajta törekenység mind a mai napig ott van, ez egészen biztos.

De mindegy, erről sokáig lehetne beszélni. A lényeg az, hogy azért ott van Moldova, ott van Georgia, a velük való foglalatosság legalább ennyire fontos. Tehát én a reakciókból azt látom, hogy ezt most mindenki – persze szomorúan – tudomásul vette és kíváncsian várja a további fejleményeket, mert látjuk, hogy azok vannak, nem pusztán a kijevi utcán, hanem európai politikai szinten is, meg persze Oroszországban, de azért ettől függetlenül az nagyon fontos, hogy a keleti partnerség továbbmenjen.

Elnök úr egy nagyon – hogy úgy mondjam – érzékeny pontot érintett meg a nagy magyar fórummal kapcsolatban. Igen, ez egy súlyos mulasztásunk nekünk.

ELNÖK: De a víz például.

PRÓHLE GERGELY helyettes államtitkár (Külügyminisztérium): Igen. Gondolkodtunk már egyébként sok mindenben, mert látjuk, és akkor még a sor nem fejeződött be, mert Bledben is van egy stratégiai fórum, ami ugyan nem V4-es tagállam, de mindig Közép-Európával is foglalkozik, van a horvátoknak a „Croatia Summit”-ja, ami megint csak általában valami festői helyen vet fel fontos témákat, és ez nekünk hiányzik.

Felmerült a víz is, valóban felmerült, merthogy abban mostanság jók vagyunk, csak nem biztos, hogy arra lehet egy olyan típusú fórumot szervezni, ami tényleg minden

érdeklődést kielégít, ha valahol lecövekelünk egy témánál, akkor előbb-utóbb csak a szakértők fognak eljönni.

Úgyhogy én nagyon remélem, hogy a visegrádi elnökségünk végére sikerül majd ebben az ügyben valami kezdeményezéssel előállni, de itt mindig a legfontosabb a következetesség. Tehát ha ezt valaki nem csinálja minden évben, akkor megette a fene. Tehát itt erre tényleg rá kell állni, konszenzust kell mögé teremteni, ami nem úgy néz ki, hogy majd akkor az egyik kormány szerette, a másik meg majd nem szereti. Tehát én nagyon örülök, ha ezt a Külügyi bizottság is ilyen értelemben fel tudja vállalni. Itt valóban a parlamenti dimenzióval együtt, amit tényleg nekem is kellett volna említenem, és amit tényleg kérek is, és köszönöm az eddigi fáradozást, de azzal együtt lehet ez egy olyan közös téma, ahol az Országgyűlésnek, mint ami végül is a teljes politikai spektrum megtestesítője, fontos szerepe lehet. Köszönöm szépen.

Egyebek

ELNÖK: Köszönjük szépen, államtitkár úr. Ezzel ezt a napirendi pontunkat lezárnám.

Az egyebek között engedjék meg, hogy gyorsan elmondjam, hogy várhatóan nem tartunk több bizottsági ülést, amennyiben nem fog valamilyen nemzetközi szerződés még betévedni hozzánk. Tehát várhatóan nem tartunk. Ezért szeretném, ha most, ebben a formában - aztán lehet, hogy előre iszunk a medve bőrére, de próbáljuk meg, hátha igazunk lesz - tulajdonképpen a bizottságnak a féléves munkáját is részben ezzel a mai találkozóval, a mai bizottsági üléssel zárnánk. Miután közeledik a karácsony és az újév, szokásunkhoz híven az utolsó félévzáró bizottsági ülésünkön mindenkit meginvitálok, a jelenlévőket egy kis pezsgőre, pogácsára. Amennyiben már nem találkozónánk, mindenkinek - a bizottsági keretet tekintve - áldott, békés karácsonyt, elsősorban szeretetteljes karácsonyt, és lehetőség szerint minél sikeresebb és boldogabb új esztendőt kívánok ezúton is. Viszont a pezsgőt nem spórolhatjuk meg, mert ez egy kötelező formátuma a bizottságunknak. Bár én tényleg remélem, majd egyeztetek a titkársággal, remélem, hogy holnap, holnapután nem derül ki, hogy esetleg valamilyen nemzetközi szerződés miatt ülnünk kell. Ennek a kicsi az esélye, de ha igen, akkor az egy hétfői, szokásos déli időpontban történne meg. Köszönöm szépen. Ezzel a bizottsági ülés hivatalos részét a jegyzőkönyv számára lezártak tekintem.

(Az ülés végének időpontja: 12 óra 40 perc)

Balla Mihály
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Pavlánszky Éva

Ikt. sz.: KUB/121-1/2013.

KUB-45/2013. sz. ülés
(KUB-147/2010-2014. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Külügyi bizottságának**
2013. december 10-én, kedden, 11 óra 06 perckor
az Országház főemelet 55. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki bevezető, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Tájékoztató a magyar V4 elnökség programjáról és eddigi tapasztalatairól</i>	5
<i>Próhle Gergely helyettes államtitkár (Külgyminisztérium) tájékoztatója</i>	6
<i>Kérdések, vélemények</i>	10
<i>Próhle Gergely helyettes államtitkár (Külgyminisztérium) válaszai</i>	13
<i>Egyebek</i>	16

Napirendi javaslat

1. Nagykövetjelölt meghallgatása
(Zárt ülés!)
2. Tájékoztató a magyar V4 elnökség programjáról és eddigi tapasztalatairól
Meghívott:
Pröhle Gergely, a Külügyminisztérium helyettes államtitkára
3. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Balla Mihály** (Fidesz), a bizottság elnöke

Dr. Nagy Gábor Tamás (Fidesz), a bizottság alelnöke

Kovács László (MSZP), a bizottság alelnöke

Csenger-Zalán Zsolt (Fidesz)

Csóti György (Fidesz)

Hidvéghi Balázs (Fidesz)

Dr. Horváth János (Fidesz)

Pintér László (Fidesz)

Dr. Tilki Attila (Fidesz)

Törő Gábor (Fidesz)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Gruber Attila (Fidesz) dr. Horváth Jánosnak (Fidesz)

Dr. Mihalovics Péter (Fidesz) Csenger-Zalán Zsoltnak (Fidesz)

Dr. Tilki Attila (Fidesz) megérkezéséig Pintér Lászlónak (Fidesz)

Szabó Vilmos (MSZP) Kovács Lászlónak (MSZP)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Pröhle Gergely helyettes államtitkár (Külügyminisztérium)

Jelenlévők

Szilágyiné Bátorfi Edit főosztályvezető-helyettes (Külügyminisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 11 óra 06 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

BALLA MIHÁLY (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Kezdjük el a munkánkat. Egyrészt késésben vagyunk, majd meglátjuk, hogy más képviselőtársaink ideérnek-e. Engedjék meg, hogy a határozatképességhez elmondjam, hogy Csenger-Zalán képviselő úr helyettesíti Mihalovics képviselőtársunkat, Horváth János képviselőtársunk Gruber képviselő urat és Pintér László képviselőtársunk Tilki Attila képviselőtársunkat.

Megállapítom, hogy a bizottságunk határozatképes. Kérdezem a tisztelt bizottságot, hogy az írásban előre elküldött napirendi pontokhoz kiegészítenivalója van-e a bizottságnak. *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nincs, kérdezem a tisztelt bizottságot, hogy ki támogatja mai napirendünket. *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy a bizottság egyhangúlag támogatta.

Tisztelt Bizottság! Mai bizottságunk első napirendi pontjában nagykövetjelölt meghallgatása lesz. Ehhez a napirendi ponthoz nagy tisztelettel köszöntöm Ódor Bálint európai uniós ügyekért felelős helyettes államtitkár urat és Szabadhegy Péter nagykövetjelölt urat.

Mielőtt megadnám a szót a meghívottaknak, a Külügyminisztérium jelezte, hogy zárt ülés tartását kéri. Parancsoljon, államtitkár úr!

DR. ÓDOR BÁLINT helyettes államtitkár (Külügyminisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr. Csak ezt szeretném kérni, hogy Magyarország külügyi érdekeinek figyelembevételében zárt ülést tartson a bizottság. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Kérdezem a tisztelt bizottságot, ki támogatja a zárt ülés elrendelését. *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy a bizottság egyhangúlag támogatta. Köszönöm szépen.

Kérem a titkárságunkat, hogy a zárt ülés feltételeinek a biztosítása érdekében tegye meg a megfelelő intézkedéseket. Köszönöm szépen. *(A zárt ülésen részt venni nem jogosultak elhagyják az üléstermet.)*

(A bizottság 11.10 órától 11.38 óráig zárt ülésen folytatja munkáját. A zárt ülésen elhangzottakat külön jegyzőkönyv tartalmazza.)

Tájékoztató a magyar V4 elnökség programjáról és eddigi tapasztalatairól

ELNÖK: Rátérnénk a második napirendi pontunkra. Ehhez a napirendi pontunkhoz, amely a visegrádi négyek együttműködés elnökségi programjának eddigi tapasztalatairól szól, nagy tisztelettel köszöntöm Pröhle Gergely helyettes államtitkár urat, aki embert próbáló körülmények között érkezett el hozzánk, a tengerentúlról most érkezett meg ebben a néhány percben. Gondolom, hogy akkor így sikerült elmulasztani egy éjszakát, anélkül, hogy az megtörtént volna. Tehát ez azt jelenti, hogy kérem képviselőtársaimat, hogy ennek a fényében közelítsük meg ezt a kérdést.

Nagyon szépen köszönöm államtitkár úrnak egyrészt, hogy elfogadta a meghívást, és különösen azt, hogy ilyen viszontagságos körülmények között, de időben ideért. Ez valószínűleg a Külügyminisztérium szervezési részlegét dicséri, hogy be tudta vállalni pontosan, hogy mikor tud megérkezni.

Próhle Gergely helyettes államtitkár (Külügyminisztérium) tájékoztatója

PRÓHLE GERGELY helyettes államtitkár (Külügyminisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr. Ritkán hall az ember elismerő szavakat a Külügyminisztérium munkájával kapcsolatban, úgyhogy még a szervezésre vonatkozó elismerés is nagyon jólesik. De a lényeg az, hogy túl fontos ahhoz a visegrádi együttműködés, hogy én bármiféle transzatlanti tartózkodás miatt elmulasztottam volna a Külügyi bizottság előtt való megjelenést. Biztos, ami biztos, régi harcostársamat magam mellé vettem, Szilágyiné Bátorfi Editet, aki a magyar Visegrád-koordinátor, és mint általában minden visegrádi tagállamban, ennek az együttműködésnek a gyakorlati megvalósításának, és ami a legfontosabb: az állandó egyeztetésnek is a legfőbb anyamestere. Úgyhogy ezért aztán azt gondolom, hogy így talán kellő vértetben vagyunk itt, az Országgyűlés Külügyi bizottsága előtt.

Ha jól értem a feladatot, akkor végül is egy féléves mérleg megvonása a legfőbb cél, és azt gondolom, hogy ennek azért is van jelentősége, mert több mint 20 év után igen jelentős tapasztalatokkal rendelkezünk a visegrádi együttműködésben, ismerjük egymást, ismerjük a politikai kockázatokat is, amelyek olykor-olykor leselkednek az együttműködésben, illetve az együttműködés kapcsán. Ha visszagondolunk akár csak 2002-re, amikor szintén magyar elnökség volt, és nem felejtjük el, hogy akkor bizony, kialakult némi hullámverés egy polémia kapcsán, ami az Európai Parlamentben zajlott, és ez jelentősen rányomta a bélyegét a magyarországi választási kampányra is, akkor azt gondolom, hogy a mérlegvonáson túl talán még fontosabb az, hogy a Külügyi bizottság, mint egy politikusokból álló grémium előtt megpróbáljam megelőzni azokat a lehetséges hibákat vagy félreértéseket, amelyek a közelgő választási kampányban nálunk is adott esetben felmerülhetnek.

Nem szabad elfelejteni azt sem, hogy ugyanakkor Szlovákiában is választásra kerül majd sor, az államfő megválasztására, és ezáltal a kormány élén is csere várható. Csehországban egy meglehetősen sajátos helyzet alakult ki, bár a legjobb cseh hagyományokat követve, nincs politikai stabilitás, ugyanakkor egy meglehetősen – hogy mondjam csak – szertelen köztársasági elnök uralkodik a Hradzsínban, akitől újabb és újabb meglepő politikai nyilatkozatokat hallhatunk.

Ugyanakkor Lengyelországban is egy elég törekeny politikai helyzet alakult ki az utóbbi időben. Tehát azt gondolom, hogy minden okunk megvan rá, és ez a legfőbb üzenetem, hogy a visegrádi együttműködést a gyakorlati, praktikus, jól használható, polgárközeli, közérthető ügyek együttműködéseként definiáljuk.

Ennek jegyében alakult ki egyébként a magyar visegrádi elnökség programja is, és azt gondolom, hogy ezeknek a bemutatásával majd érzékeltetni tudom azt is, hogy itt pontosan hol tartunk.

Még előzetesen amellet, hogy mennyire gyakorlatiasak vagyunk, éppen a politikai ellentétek kiküszöbölése vagy a bizonytalanságok elkerülése végett, szeretném azt is előre leszögezni, mert azt gondolom, hogy politikailag ez a legérzékenyebb dolog, és itt a magyar választás közeledése is olykor-olykor intő jeleket hordoz, ez az, hogy miniszterelnök úr és külügyminiszter úr is elmondta, hogy a visegrádi együttműködés és a magyar elnökség sikere abszolút prioritást élvez. Ez a magyar külpolitika elsődleges mozgástere, külpolitikai együttműködésünk vagy külpolitikai működésünk, létünk valós tere, ez az, ahol az európai szcénán is - és majd erről talán röviden beszámolok - az Egyesült Államokban is, tehát a transzatlanti együttműködésben is ezáltal válik Közép-Európa egy sikeres együttműködés által és benne Magyarország is láthatóvá. Tehát ennek az együttműködésnek a sikerét nem érdemes rövid életű politikai nyilatkozatokkal kockáztatni, gondolok itt mondjuk elsősorban azokra a nyilatkozatokra, amelyek az utóbbi időben mondjuk a Benes-dekrétumokkal kapcsolatban elhangzottak.

Tehát pontosan tudjuk, hogy a nemzetpolitikai érdekszerünkben mit gondolunk ezekről a kérdésekről, pontosan tudjuk, hogy a Benes-dekrétumok bizonyos pontjai mennyire

ellenkeznek a magyar érdekekkel és hogy milyen anakronisztikusak a jelenlegi európai jogrendben. De ugyanakkor a politikai szintű emlegetése a kérdésnek az újabb és újabb kockázatokkal jár a visegrádi együttműködés sikerét tekintve.

Tehát jó lenne azokat a megnyilvánulásokat elkerülni, amelyekről pontosan tudjuk, hogy ugyan gyakorlati haszonnal nem járnak, viszont kommunikációs szinten állandó konfliktust jelentenek, különösen Csehországgal, és természetesen rajtuk keresztül Szlovákiával is.

Úgyhogy ebben az ügyben a következetesség talán a legfontosabb vagy a leghasznosabb, és követendő elv.

De visszatérve a visegrádi elnökségre. Kombináltuk a visegrádi elnökséget a Közép-Európai Kezdeményezésben betöltött elnökségünkkel. A két szervezet nem összemérhető, illetve összemérhető, de akkor a visegrádi együttműködéshez képest a Közép-Európai Kezdeményezés jelentősége eltörpül.

Jelentős mértékben elveszítette a húzóerejét, tudjuk jól, hogy nagyjából ugyanakkor alakult, mint a visegrádi négyek, azzal a céllal, hogy a térség európai integrációját felgyorsítsa. Azóta már azonban 18 tagállamra bővült, és ezáltal gyakorlatilag a jelentősége el is múlt.

A magyar elnökség célja az volt, hogy megpróbáljuk ennek a szervezetnek a pontos helyét megtalálni, abban a reményben, hogy esetleg a visegrádi elnökséggel kombinálva, van valami olyan járulékos előny, ami kidomborítható.

Azt gondolom, nem tévedtünk, mert egyrészt a rendezvények szintjén, gondolok itt a legutóbbi, október végi V4, Nyugat-Balkán és Közép-Európai Kezdeményezés külügyminiszteri találkozóra, de gondolok korábbi szakpolitikai találkozókra is, ahol kiderült, hogy Közép-Európának, mint térségnek szüksége van egy ilyen viszonylag kötetlen, nem túl szigorú, de mégis valamilyen formátumot biztosítani tudó együttműködésre.

Ha belegondolunk, hogy a magyar export vagy a magyar külkereskedelem egyharmada a Közép-Európai Kezdeményezés államaival zajlik, akkor azt gondolom, hogy nem kell különösebben ennek a jelentőségét hangsúlyozni, és azt láttuk, hogy azokon a területeken volt igazán sikeres ez az együttműködés, ahol más országokban is megszületett ez a felismerés. Tehát például a zöld növekedés, az agrárgazdaság területén, az üzleti dimenzió, tehát a kereskedelmi kamarák együttműködésének területén. Ezek mind olyan megmozdulások, rendezvények voltak, ahol kiderült, hogy jó, hogy egy ilyen 18-as körben tudnak beszélgetni egymással ezek az államok. Én külön meg szeretném köszönni az Országgyűlésnek is, hogy a KEK parlamenti dimenziójának mindkét ülését oly virtuóz módon megszervezte.

A V4 kapcsán beszámolnék röviden az egyes kiemelt programok állásáról. Itt kezdeném az energiabiztonsággal, ami talán a legnagyobb figyelmet vonja magára, bármerre is járunk és beszélünk a V4-es együttműködésről. A legutóbbi miniszterelnöki találkozón is egy elég hangsúlyos nyilatkozat született, aminek a lényege és a legfőbb európai üzenete is az volt, hogy minden európai túlszabályozás káros a térség energiaellátása szempontjából, mert minden országnak meg kell legyen a joga ahhoz, hogy egy sajátos energiamixet alakítson ki.

Itt számos különböző érdek van, a lengyeleknél a palagáz a fontos, mi elsősorban az atomenergiái fejlesztésre helyeztük a hangsúlyt, de az is világos, hogy van egy olyan érdekünk, hogy ezt a 65 millió fogyasztót tömörítő gázpiaci harmonizációt is megtegyük, és ehhez bizony, szükség van bizonyos szabályozói lépésekre. Úgyhogy a közép-európai gázpiaci integrációs fórum és a magas szintű munkacsoport, úgy is, mint high level group bemutatásra került ezen a miniszterelnöki találkozón, és úgy tűnik, hogy ez az energetikai együttműködés valóban sikeresnek tűnik a visegrádi tagállamokkal.

Mondanom sem kell, hogy ez az a terület, ami világviszonylatban is elég nagy érdeklődésre tart számot. Tegnap Washingtonban is talán ez érdekelte őket a leginkább. Nem

kell mondanom, hogy ennek van bizonyos geopolitikai, geostratégiai implikációja is, ami Washingtonból nézve különösen érdekes. Ez a térség gázfüggőségének a kérdése. Ebben a vonatkozásban természetesen, amiről majd talán érdemes lesz még beszélni a visegrádi négyek déli dimenziójának kialakulása, kialakítása Szlovéniával, de főleg Horvátországgal egy nagyon fontos szempont, hiszen ez az észak-déli összeköttetés csak úgy alakulhat ki, hogy ez a bizonyos folyékony gáz betáplálás nemcsak Scsecsin mellett, hanem Horvátország felől is lehetségessé válik.

De ha már észak-déli fejlesztésről és összeköttetésről beszéltem, akkor rögtön rá is térek a közlekedési szempontrendszerre. Azt hiszem, hogy a visegrádi együttműködés gyakorlati haszna, legalábbis én a számos, ez ügyben tartott előadás kapcsán úgy éreztem, hogy itt tehető a leginkább polgárközelivé, mert amikor az ember elmondja, hogy a lengyel kezdeményezésre megtartott nagyon vidám kerékpárverseny győztese gyorsabban ért Budapestről Krakkóba, mint ahogy az ember a leggyorsabb vonat-összeköttetéssel eljuthatna Budapestről Krakkóba, akkor mindenki felkapja a fejét. Ehhez hozzátesszük, hogy érdemes összehasonlítani mindenféle monarchikus nosztalgia nélkül a jelenlegi közép-európai vasúthálózatot a száz évvel ezelőttivel, akkor mondhatjuk, hogy annak idején az volt az elképzelés, hogy a brassói ténsasszony Budapestre járjon kalapot vásárolni, mert ez az út annak idején viszonylag gyorsan megtehető volt. De Budapestről Zágrábba ma eljutni háromszor annyi idő, mint száz évvel ezelőtt volt. Azt gondolom, hogy ezzel jól bemutatom azt is, hogy nagyjából ez az infrastruktúra-fejlesztés honnan indul.

Tehát az ezzel kapcsolatos elköteleződés nem feltétlenül a kalapvásárlásra koncentrálva, de mondjuk a turisztika és a kereskedelmi kapcsolatok fejlődése szempontjából döntő jelentőségű, mert ha megnézzük azt, hogy Magyarország exportja mennyivel kisebb a több mint négyszer akkora Lengyelország felé, mint a szomszédos Szlovákiába, és megnézzük azt, hogy ez az infrastrukturális összeköttetés akár közúton, akár vasúton milyen gyalázatos, akkor nem nehéz felfedezni az összefüggést, hogy itt milyen akadályok vannak.

Folyamatban van itt is egy ilyen magas szintű munkacsoport felállítása, és a gazdaságélénkítési szempontokat figyelembe véve, itt a miniszterelnökök is nagyon határozottan kiálltak az ügy mellett.

A következő a biztonságpolitikai szempont, aminek én kétfajta jelentőségét emelném ki. Az egyik az, hogy elég nyilvánvaló, hogy három viszonylag kis méretű ország és Lengyelország együttműködése azért ebben a tekintetben mindenképpen költségcsökkentő hatással jár. De ami ennél is fontosabb, az talán az, hogy a biztonságpolitikai együttműködés mindig a bizalomépítésnek is az eszköze. Ezért gondolom azt, hogy ez valóban egy új lépés a visegrádi együttműködésben.

Egy ugyanilyen vagy hasonló, logikáját tekintve hasonló dolog ezek a közös Visegrád-házaknak a kialakítása, amiről elmondható, hogy minél távolabb megyünk a térségtől, annál könnyebb azonos érdekeket felfedezni. Tehát az egyik eddig Dél-Afrikában működött, a másikat pedig most Ho Si Minh városban fogjuk minden jel szerint létrehozni, ami gazdaságpolitikai vagy gazdaságdiplomáciai feladatokat is el fog látni, de előreláthatólag konzuli képviseleti funkciót is nyer majd.

Ez már egy ilyen közös külpolitikai megnyilvánulás, ki tudja, hogy ez hová fog vezetni. Biztos, hogy előbb-utóbb akár anyagi megfontolások alapján, akár a bizalomépítés jegyében el kell vagy el lehet gondolkodni azon, hogy távoli országokban akár a közös diplomáciai képviseltek se legyenek elképzelhetetlenek, nem kell mondanom, hogy ennek a bizalomépítési, illetve a bizalommal összefüggő vonatkozása mennyire fontos, illetve mennyire érzékeny.

A közös külpolitikáról beszélve, én azt gondolom, hogy itt akár a nyugat-balkáni akár a keleti partnerségi együttmozgás igen-igen látványos és eredményes volt. Az elmondható, hogy a lengyel elnökség inkább keleti partnerség ügyben aktív, mi pedig inkább Nyugat-

Balkán ügyben. De az elég nyilvánvaló - és talán ez a legjobb hír a visegrádi együttműködéssel kapcsolatban -, hogy sikerült ezeket az érdekeket összehangolni. Tehát ezek soha nem egymás ellen ható érdekek, mindenki ismeri a másik fixa ideáit, és lassan el is fogadja azt. Úgyhogy ez egy ilyen összeszokásnak az eredménye, sikerül megtalálni, ez tényleg látható volt ezen a külügyminiszteri találkozón is, hogy a külügyminiszterek, nyilván a személyes kémia okán is, de nagyon jól megtalálják ezt az egyensúlyt.

Ami a Nyugat-Balkánt illeti, ott elfogadtunk egy közös nyilatkozatot ezen a bizonyos találkozón, és itt folytatjuk a lengyel elnökségnek a kezdeményezését egy jogállamisági szakértői hálózat kialakítása ügyében. Azt látjuk, hogy Európából is akár Füle biztos jelenléte ezen a találkozón, akár az Egyesült Államokból is, mi, mint az Európai Unió perifériáján elhelyezkedő térség, úgy szerepelünk, mint akik hitelesen tudják ezt a politikai átmenetet, az ezzel kapcsolatos tapasztalatokat továbbadni, úgyhogy ezt igyekszünk is nagyon komolyan venni. *(Megérkezik az ülésre dr. Tilki Attila.)*

A visegrádi négyek többi külkapcsolata is érdekesen alakult, és azt gondolom, hogy ami október végén történt, az jól példázza azt, hogy milyen összetetté vált ez az egész visegrádi érdekrendszer. Egyrészt van egy állandó ambíció Ausztria részéről, hogy ők legyenek Közép-Európában egyfajta domináns ország. Azt kell mondani, hogy az osztrák külpolitika, egyáltalán az osztrák állami érdekérvényesítés nagyon ügyesen dolgozik, mert ha megnézzük a félig magán, félig állami tulajdonban lévő nagyvállalataikat, a vasúttársaság, az ÖMV, mint energetikai cég vagy megnézzük a Raiffeisen működését, amivel kapcsolatban Magyarországon elég ellentmondásos tapasztalataink vannak, akkor jól látjuk, hogy az üzleti és a külpolitikai érdek érvényesítése Közép-Európában egy nagyon jól működő rendszer.

Namármost ezért is tartottuk fontosnak, hogy meghívjuk az osztrák külügyminisztert erre a Nyugat-Balkánnal foglalkozó találkozóra, de nem pusztán őt hívtuk meg, régi magyar szokás szerint, még emlékszem a Képes történelem ez irányú könyvére, aminek az volt a címe, hogy „Két pogány közt”, meghívtuk a török külügyminisztert is. Így aztán azt gondolom, hogy történelmi léptékkal is mérhető a találkozóinak a jelentősége.

Törökország örülten érdekes a térségben. Ugyanis a törököknek ezzel az óriási növekedéssel és ezzel az óriási gazdasági erővel, ami ott felhalmozódott, természetes, hogy vannak geostratégiai ambícióik a térségben, amelyek túlmennek a Nyugat-Balkánon, illetve a hagyományos bolgár, nagy török kisebbséggel bíró Bulgárián. Ez infrastruktúra-fejlesztésben, különböző beruházásokban nyilvánul meg, és természetesen a Nyugat-Balkánon a kulturális, illetve az iszlám vallási jelenlét hangsúlyozásával.

Tehát van egy ilyen érdeklődés, és ez azért is fontos, mert az Európai Unió finanszírozásában, illetve a térséggel való foglalatosságában egy régi probléma, hogy ők a kelet-nyugati összeköttetést szeretik pártolni, az észak-déli összeköttetés nem véletlenül van ilyen rossz állapotban. Törökország számára pedig úgy tűnik, hogy vonzó az, hogy ez a keletről fölfelé, és aztán föl északra menő infrastruktúra-fejlesztés, úgy is, mint egy fontos kereskedelmi hálózatnak az újraélesztése, ez sikeres legyen.

Ugyanakkor – és most itt felgyorsítom a mondandómat – az Egyesült Államokkal és Japánnal való együttműködés megint csak két olyan terület, ahol azt észleljük, hogy távolról nézve ez a térség akkor érdekes, hogy ha a térségi együttműködés jól működik. Tehát Magyarország, de még a négy ország együtt is éppen csak az a nagyságrend, ami egy ilyen távolságból látható, felmérhető, üzleti, beruházási szempontból megfelelő.

Még egy-két ilyen technikai részletet mondanék. A Visegrádi Alap, mint az egyetlen intézménye a visegrádi együttműködésnek, elég nagy jelentőséggel bír tényleg a belső kohézió megerősítésében. Tehát látjuk azt, hogy hányféle projekt van, mindenféle civil szervezet különböző területeken próbál tényleg nagyon klassz programokat összehozni, amelyek az egymás megismerését mindenképpen szolgálják, de azon túl különösen itt a keleti partnerség tekintetében azt látjuk, hogy más országoknak, akik úgy gondolják, hogy talán a

visegrádi államoknak, illetve az itt felhalmozódott tudásnak nagy szerepe van az ő érdekérvényesítésük segítségével is - ilyen Hollandia, ilyen Svédország, ilyen az Egyesült Államok -, pénzt tesznek a Visegrádi Alapba, hogy ilyen módon vegyenek részt ezekben a programokban. Én biztos vagyok benne, hogy ez egyértelműen a visegrádi együttműködés tekintélyét jelzi.

Itt van 1500 ösztöndíjas, most volt itt éppen az alumnus találkozójuk a Tudományos Akadémián, ami egy sikeres dolog volt, úgyhogy azt hiszem, hogy ez egy jól működő dolog.

Itt a jövődöbeli tervekre vonatkozik, illetve még a múltban meg kell említeni a gazdasági miniszteri és az agrárminiszteri találkozót, de most itt nem kezdek bele ebbe a felsorolásba, mert tényleg végtelenül hosszú programsor van mögöttünk, és a tervezésben is.

Végül azt szeretném még elmondani, hogy az európai érdekérvényesítésben - és itt mindegy, az egy másik bizottság, Bálint is itt volt, és Győri Enikő is szokott erről beszélni -, akár az európai költségvetés dolgában, akár más területeken is a visegrádi együttműködés egy kiváló eszköznek bizonyult az elmúlt időszakban arra, hogy az eminens térségi és magyar érdekeinket európai szinten érvényesíteni tudjuk. Talán ez a legfontosabb.

Ez azzal is jár, hogy ennek feltétele vagy következménye - ezt most itt nehéz eldönteni -, hogy az a korábbi tartózkodás, ami nagyon explicit módon nyilvánult meg, történetesen Németország és Franciaország részéről, tehát az a tartózkodás a visegrádi négyekkel kapcsolatban, ami korábban tapasztalható volt, az megszűnt. Tehát látták, nem utolsósorban a magyar és a lengyel elnökség, európai elnökség kapcsán, hogy mi tényleg síkra szállunk a közös európai értékek és a fontos európai ügyek mellett. Úgyhogy biztos vagyok benne, hogy ez ezzel is összefügg.

Fontos fejlemény, hogy Nagy-Britannia érdeklődik igen nagy mértékben a visegrádi együttműködés iránt. Nem tudom, hogy erről nagykövetjelölt úr mennyit mondott még azelőtt, hogy én megérkeztem volna. Ez egy nagyon, mint ahogy ez a briteknél általában megszokott, egy nagyon praktikus megközelítése a visegrádi együttműködésnek, ilyen értelemben teljesen egybevág a mi céljainkkal. Úgyhogy - hogy visszakanyarodjak a letelejére - tényleg azt gondolom, hogy a visegrádi együttműködés a magyar külpolitika sikerágazata, a legfontosabb térségi és magyar gazdasági, külkereskedelmi, politikai érdekeink koncentrálnak ebben az együttműködésben, úgyhogy nagyon kérem a bizottság támogató figyelmét és közreműködését ezeknek a céloknak a megvalósításában. Köszönöm szépen.

Kérdések, vélemények

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Engedje meg, államtitkár úr, hogy egy gondolatot elmondjak, még mielőtt megadnám a lehetőséget a kérdésekre. Részben a mai találkozónknak az is a célja, az volt az eredeti célja, hogy holnap, holnapután lett volna a parlamentek külügyi bizottságának a visegrádi 4-es találkozója Visegrádon. Elindítottuk a szervezést, és úgy terveztük, pont ezért van ma egy visegrádi négyek tájékoztató, illetve egyeztetés, csak időközben Csehországban elhúzódtak a kormányalakítási ügyek. Még azt sem látjuk tisztán, hogy például a külügyi bizottságban ki lesz az elnök, Schwarzenberget hallottuk, a volt külügyminisztert, mint bizottsági elnököt, illetve a lengyel képviselőházból jeleztek vissza, hogy ők is a záró szakaszában vannak a költségvetési vitának, és ezért nem tudnak eljönni.

Egy dolgot tudtunk tenni, hogy január végére áttettük ezt a visegrádi négyes bizottsági találkozót, különösen azért - ami természetesen nem államtitkár úrnak a dolga, hogy ezt felvegye, hanem a mi dolgunk -, hogy ennek van egy parlamenti dimenziója is, amit mi itt nagyon... *(Próhle Gergely: Ez az én mulasztásom, hogy ezt nem mondtam.)* Nem, pontosan azért mondom, mert ez a mi dolgunk, hogy elmondjuk, hogy mi körülbelül mit végzünk. De ennek van egy parlamenti dimenziója is, és egy nagyon fontos dolog, hogy a visegrádi négyek

keretében milyen szintekig tudunk eljutni és milyen formációban tudunk majd együttműködni, hiszen elég sok modellt és példát látunk szerte Európában, legyen akár a Nordic modell vagy azok az együttműködési formák, amelyek jellemeznek különböző országok közötti kapcsolatokat.

Tehát itt most egy olyan úton járunk, amit parlamenti szempontból is fontos lesz majd végigcsinálni és megoldani is. Természetesen januárban remélem, hogy nem lesz akadálya ennek, mert azt néztem, hogy más országokban sincs ilyenkor parlamenti szezon, januárban, ezért bízom benne, hogy sikerül ezt a találkozót létrehozni.

Ez csak egy kiegészítés volt az ön által elmondottakhoz.

Akkor én arról már nem is beszélek, hogy milyen jó lenne, ha Budapestről mondjuk vonattal tudnánk Zakopanéba menni síelni, és amikor már ott vagyunk Zakopanében - ami egy 4 órás út, tehát autóval 5 óra maximum -, akkor át lehet ugrani egy óra alatt Krakóba, és akkor már mindjárt egy teljes körképet kapunk arról a történetileg is fontos értékrendről, amelyet félig-meddig elemezgetett államtitkár úr, hiszen a magyar és lengyel királyi házak közötti házasságnak egy nagyon fontos szimbóluma Krakó önmagában. Tehát lehetne fokozni a példákat.

De tény és való, hogy maga az a gondolatmenet, amit elmondott, az nagyon fontos, hiszen tényleg egy nagyon jó példa lehetne, ha például a vasúti közlekedésben észak-déli irányban tudnánk ilyen fejlesztéseket megvalósítani, az tényleg jó lenne.

Tehát ez sok összetevős, és sok regionális és részkérdés van abban, amiben ez megoldható. Ezt látom a magam példájából is, mert ha hozzátenném azt a részét is – és akkor itt le is zárom a gondolataimat -, hogy valamikor az észak-magyarországi boroknak Krakón keresztül történt az árusítása az északi országokba, és ebben Nógrád, Heves és Borsod volt a legérdekeltőbb, és elsősorban szekér és vonatozás útján, nem véletlen, hogy a Budapest-Vác-Balassagyarmat-Losonc irányba menő vasútvonalat 1862-től folyamatosan építették és bővítették. Ennek is voltak ilyen céljai.

Jó, ezek csak ilyen részletkérdések, amelyek azt erősítik továbbra is, hogy a visegrádi négyekben milyen erős együttműködések és milyen részterületek vannak. Ma a vasúti nyomvonal helyett én például azt látom a térségben, hogy nagyon erős interconnect gázhálózat-fejlesztés zajlik. Tehát ez zajlik most jelenleg is, komoly építkezésekkel, és ezek nagyon fontos ügyek.

Elnézést, hogy ennyit beszéltem, csak tényleg néhány gondolatban, nem vitaindító volt, hanem gondolatébresztő volt, amit államtitkár úr mondott. *(Pröhle Gergely: Azt gondolom, nagyon fontos, hogy minden képviselő megtalálja a választókerületének szempontjából is fontos visegrádi dimenziót, úgyhogy hálás vagyok. – Derültség.)* Köszönöm szépen.

Csóti képviselő úr jelentkezett.

CSÓTI GYÖRGY (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Köszönöm államtitkár úrnak a részletes és nagyon informatív tájékoztatást a V4-es együttműködésről. Lenne egy ellenvéleményem. Na, ez nem konfrontatív lesz, de azért árnyaltan ellenvélemény. Van egy kérdésem és lesz egy javaslatom is.

A Benes-dekrétumokkal kapcsolatban szeretnék némi ellenvéleményt megfogalmazni. Azzal messzemenően egyetértek, hogy nem szabad a V4-es keretek közé bevinni a kétoldalú problémát, ez száz százalékosan végrehajtandó és száz százalékosan követendő dolog, de ugyanakkor nem tartom magyar nemzetpolitikai szempontból jónak azt, hogy ha folytatjuk azt az immár huszonéves politikát, hogy tekintettel a szomszédok érzékenységre, nem teszünk szóvá vagy óvatos módon teszünk szóvá dolgokat. Szóval látható, hogy az elcsatolt területeken élő magyar nemzeti közösségek vonatkozásában ez az óvatoskodó, mások érzékenységre figyelemmel lévő politika nem vezetett sehová.

Tehát igenis, a Benes-dekrétumok kérdését szerintem a kétoldalú kapcsolatokban napirenden kell tartani, be kell vinni és ott kell tartani a brüsszeli, a strasbourgi, a nemzetközi közvélemény előtt.

De látható az a nagy ívű vonal, ami Mečiantól Ficóig vezet, és ott még csak hab a tortán Slota, ami egy abszolút sovíniszta politika - tehát szándékosan nem nacionalista politikát mondok -, ezzel szemben nem lehet, nem szabad megalkuvó magatartást folytatni. Világos, hogy diplomatikusan kell lenni, világos, hogy kiegyensúlyozottnak kell lenni, és én igazán a V4-es együttműködés elkötelezett híve vagyok, és nagyon fontosnak tartom, nagyon nagyra tartom, tehát valóban ne vigyük be a V4-es keretek közé, de a kétoldalú kapcsolatokban ezt igenis, napirenden kell tartani.

Azt nem egészen értettem, amit államtitkár úr mondott, hogy a csehek felé, és az kihat a szlovákokra. Én fordítva látom. A csehekkel kapcsolatban nekünk semmi dolgunk nincs a Benes-dekrétumok vonatkozásában, sőt elismerés, le a kalappal, hogy legalább megkövették a németeket, amit nem tettek meg velünk szemben a szlovákok. A németeket ők is megkövették enyhébb formában, velünk szemben pedig még ezt sem. Jó, lehet, hogy már túl sokat is beszéltem erről a kérdéstről.

Jön a kérdésem. Rendkívül fontos a V4 plusz formula. Valamikor még azt is mondtam, hogy a V4 talán vegye be Horvátországot. De ezt nem teljesen komolyan gondoltam, ez körülbelül egy fél évvel ezelőtt volt, valamikor a nyáron. Tehát egy ilyen lufi volt, amit tudtam, hogy kipukkasztanak majd, és el is fogadom ezt. Tehát elfogadom azt, hogy a V4 ne bővüljön. Ennek történelmi okai vannak, meg egyéb más okai vannak. Tehát ne bővüljön, viszont nagyon intenzíven kell a V4 plusz formulát alkalmazni.

Tudjuk, hogy a V4 plusz Ukrajna, V4 plusz Románia, Bulgária, V4 plusz Horvátország, Szlovénia. Én most azt szeretném kérdezni, és elhangzott már, hogy V4 plusz Németország, együtt voltunk éppen a magyar-német fórumon, ott is felvettem ezt a dolgot, szóval én úgy hiszem, hogy intenzívebben kellene, és erre vonatkozik a kérdésem, hogy lát-e államtitkár úr erre esélyt, és ha igen, akkor hogyan fogják csinálni, vagy csinálni fogják-e, hogy egy intenzívebb V4 plusz Németország együttműködést kialakítani. Ugyanis bár nagyon sok kérdésben vannak ellenérdekelte dolgok az európai uniós mezőben, Németország és a V4-ek között, viszont nagyon sok kérdésben közös érdekünk van.

Tehát szó volt az energia kérdéséről, az energiafüggetlenségről. Szó volt a közlekedésről, nagyon fontos, tehát az infrastrukturális fejlesztésről, a vízgazdálkodás, a környezetvédelem, és akár még a biztonságpolitika is idejöhöz, ezek olyan területek, ahol a V4 Németországgal együttműködve hatékonyabban tud dolgozni. És kölcsönös érdek, Németországnak is érdeke a tőle keletre lévő területek és az általa gazdasági és egyéb okokból preferált közép-európai térséggel való intenzív és stabil együttműködés. Tehát a V4 plusz Németország formula erősödni fog-e, és ha igen, akkor hogyan?

A harmadik egy javaslat, ez még messzebbre mutat, ez a V4 legyen a Közép-Európai Együttműködés motorja. Tehát a Baltikumtól az Adriáig, a balti országoktól Horvátországig terjedő térség – és itt most elsősorban és meghatározóan az európai uniós tagállamokra gondolok, hogy a V4 próbálja meg motorként ezt a területet a közös érdekek mentén egy hajóba terelni, és ott, ahol lehet, az együttműködést elmélyíteni.

Ahogy a visegrádi négyeknél a motor Lengyelország és Magyarország volt, mert a cseheknek mindig voltak kifogásai, szkeptikus magatartása, Václav Klaus főleg élen járt ebben a kérdésben, a szlovákok meg többnyire követő magatartást tanúsítottak, tehát ezt a szerepet, amit a magyar-lengyel együttműködés kifejtett a V4-en belül, ezt ki lehetne terjeszteni az egész közép-európai térségre.

Rendkívül fontos a visegrádi együttműködés további fenntartása és elmélyítése, kiszélesítése. Eredményes volt, most nem akarok erről beszélni, de miután éppen most emlékezünk Antall József halálának 20. évfordulójára, ezekben a napokban, azért

megemlítem, hogy ezt az együttműködést ő találta ki és ő hozta létre. Ezért valóban nagyon jól esik az én fülemnek, de azt hiszem, sokunk fülének, ha azt mondjuk, hogy a magyar külpolitikának az elmúlt több mint két évtizedben egy sikerterülete volt a visegrádi együttműködés. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. További kérdés? *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nincs, nekem néhány nagyon rövid kérdésem lenne még. Egyrészt azzal kapcsolatban, hogy a keleti partnerséggel kapcsolatban Ukrajna kifarolt a társulási megállapodásból, illetve különböző szerződésekből, és most Lady Ashton éppen a napokban Ukrajnában is tartózkodik, figyelemmel kíséri az ottani eseményeket, azt hiszem, ma utazott oda vagy tegnap este – pontosan nem tudom – Ukrajnába. A kérdésem arról szólna, hogy ahogy beszéltünk a keleti partnerségről, ez nem veti-e fel annak a lehetőségét, hogy ez a keleti partnerség most zátonyra futott Ukrajna kifarolásával? Ez csak egy rövid kérdés, igen, nem, vagy majd térjünk vissza erre később.

A másik pedig, hogy amit én az elmúlt fél évben tapasztaltam és nagyon jó dolognak tartok, hogy egyes visegrádi tagországok kitaláltak maguknak egy speciális nagy fórumot, nagy találkozót. Az egyik oldalon Pozsonyban a GLOBSEC találkozó, ami elsősorban biztonságpolitikáról szól, elsősorban a visegrádi négyek vannak jelen, plusz meghívotti rendszerben akár a tengerentúlról, Ázsiából, tehát az a lényeg, hogy van egy biztonságpolitikai fórum. És van egy gazdaságpolitikai, amit a lengyelek futtattak most fel, ez a krynicai fórum, és számomra úgy tűnt, hogy ez is egy nagyon jó gondolatból kiinduló és tényleg Közép-Európa, a visegrádi négyek rendszerét érintő fórum, két-három napos konferenciasorozatról, bemutatókról van itt szó, és tulajdonképpen nagyon sokféle réteget szólít meg, nemcsak a közéletet, hanem a gazdaság szereplőit, civil szervezeteket.

Magyarországon gondolkodunk-e esetleg egy ilyenben, hogy ezekre a példákra felfűzve esetleg Magyarország is tegyen egy hasonló fórumbővítést? Én láttam egy időszakban azt, hogy például energiában, az energiabiztonság terén elindítottunk egy ilyen rendezvénysorozatot még az elmúlt két-három évben, de ezek még nem nőttek ki magukat olyannak, amelyet mondjuk adott esetben láthattunk Krynicában vagy láthattunk Pozsonyban. Ez egy ilyen kérdés.

Képviselőtársaimra nézek. *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nincs több kérdés, akkor államtitkár úr a szó.

Pröhle Gergely helyettes államtitkár (Külügyminisztérium) válaszai

PRÖHLE GERGELY helyettes államtitkár (Külügyminisztérium): Köszönöm szépen. Csóti képviselő úr megjegyzései, illetve kérdései valóban szükségessé tesznek néhány nagyon egyértelmű mondatot. Tehát lehet, hogy nem volt egyértelmű az, amit mondtam. Én véletlenül se mondtam azt, és azt gondolom, hogy itt tekintettel a Külügyminisztériumra, illetve a külügyi álláspontra vonatkozó hagyományos sztereotípiákra, és pedig hogy nemzetpolitikai dolgokban mi mennyire puhányak lennénk, azért szeretném leszögezni, hogy itt korántsem erről van szó. Itt egyrészt arról van szó, hogy mindent a maga idejében és a maga helyén. Tehát a visegrádi együttműködésnek és a nemzetpolitikai érdekérvényesítésnek az összefüggése ebben az esetben úgy nyilvánul meg, hogy próbáljuk meg azt a jó együttműködést, jó klímát, jó gyakorlati képességeket adott esetben a történelmi sérelmek megoldására, elhárítására is felhasználni. De ne hozzuk másmilyen módon összefüggésbe a kettőt, és egyébként meg itt is azért megpróbáljuk valahogy becsatornázni ezeket a szempontokat. Ezért jött létre ez a konferenciasorozat, amit inkább angolul nevezünk meg, ez a „My hero, your enemy”, tehát az én hősöm, a te ellenséged, ahol napirendre lehet venni ezeket az érzékeny témákat is. Ez most is meglesz, ez általában Csehországban kerül sorra. Tehát ez most is elő fog fordulni.

Tehát nincs arról szó, hogy a visegrádi együttműködés a szomszédok érzékenységének valami túlzott figyelembevétele lenne, hanem ez nem az a tér – ahogy képviselő úr is mondta -, hanem a kétoldalú kapcsolatok területén kell ezeket a dolgokat tisztázni. Ott viszont kell.

Tehát ezt majd lehet, hogy egy másik és inkább zárt ülés keretében is érdemes megbeszélni, még akkor is, ha nem elsősorban ez a bizottság bír ebben az ügyben illetékességgel, de összefüggenek a dolgok. Tehát nagyon fontos az, hogy a visegrádi együttműködésben is tudatában legyünk az ilyen típusú ügyeinknek, csak mondom: ne kockáztassuk ennek az együttműködésnek a sikerét azzal, hogy improvizatív módon vesszük elő, teljesen meglepő módon ezeket a kérdéseket.

A cseh-szlovák összefüggés nagyon érdekes, mert valóban nekünk ebben az ügyben elsősorban Szlovákiával vannak – hogy úgy mondjam – ügyeink, de azért amikor elhangzik Benes neve, akkor először a cseh fejekben gyúlnak ki a piros lámpák. Tehát ez általában úgy zajlik, hogy Prágában valaki észreveszi, mert ott valószínűleg egy ilyen állandó Google-rendszer van üzemben, hogy Benes, Benes, Benes, ezt kidobja valamilyen furmányos komputerprogram, és akkor arra rácsatlakoznak a szlovákok, hogy na, már valaki megint elkezdte ezt az egész kérdést.

Egy kicsit azért az elmúlt most már lassan húsz évben, mióta ezt figyelem, a német és az osztrák álláspont ezzel kapcsolatban – és ezt némi hiányérzettel is mondom, mert én is voltam felelős a német relációért valaha – nem tudtuk ebben az ügyben igazán magunk mellé állítani őket. Tehát nagyon érdekes az, hogy bár ott még nagyobb sérelmek voltak, történetesen Csehország kapcsán, de eltekintve néhány bajor megnyilvánulástól, azért igazából az utóbbi időben elhalkultak ezek a hangok. De azért hogy nem teljesen eredménytelen az ezzel kapcsolatos álláspont, itt elhangzott Schwarzenberg miniszter úr, bizottsági elnök úr neve, azért ne felejtsük el, hogy ő végül is egy élő tévéadásban mondta el, hogy a Benes-dekrétumok fölött elszállt az idő, vagy hogy mondta pontosan.

Ezzel az álláspontjával ő 46 százalékot kapott az elnökválasztáson. Azért ezt a számot ne becsüljük alá! Ez az egyik.

A másik pedig, hogy Nečas, akkor még miniszterelnök elment a bajor parlamentbe, és ott is egy hasonló beszédet mondott. Tehát azt gondolom, hogy nem teljesen eredménytelen az ezzel kapcsolatos érvelés, de mégis ez azért ott folyamatosan, különösen egy ilyen ingatag politikai helyzetben ez egy állandó politikai gyúanyag.

Nagyon örülök, hogy képviselő úr a horvát V4-tagsággal kapcsolatos álláspontját most itt nekünk egyértelművé tette. Akkor bármi is hangzik el a jövőben, mi ezt tekintjük irányadónak. (*Derültség.*) Azt gondolom, hogy ez tényleg nagyon fontos, mert ha itt elkezdünk a bővítés irányába menni, és pont itt a szertelenségéről híres cseh köztársasági elnök jár-kele Európában és mond mindenfélét, legutóbb talán Ukrajna és Ausztria V4-tagságát is előhozta, ami egy különösen romantikus elegyét adná a Közép-Európai Együttműködésnek, no, tehát nem bővítjük.

Viszont – és erről szólt az a mi ötletünk alapján készült nyilatkozat, amit pont a horvát uniós tagság alkalmából adtunk ki és június 26-án közrebocsátottunk, ami arról szól, hogy milyen módon szeretnénk Horvátországgal együttműködni. Azt gondoljuk, azt reméljük, hogy ez lehetne kibővíthető a szlovénok felé is, akikben szintén van egy ilyen állandó motiváció, hogy közelebb kerüljenek a V4-hez. Nem kell mondanom képviselő úrnak, hogy mostanság azért a horvát reláció nem annyira vidám, mint korábban volt. Tehát itt most ebben az ügyben talán ez a regionális együttműködés még jobban működhet, mint a kétoldalú a közismert dolgok miatt. De ez mindenképpen egy olyan törekvésünk, amit már csak azért is fontosnak tartunk - és itt jön a regionális szempont, illetve hogy vagyunk-e vezető ereje ennek a regionális együttműködésnek vagy nem -, mert március 7-én viszont meglesz a következő ülése annak a formátumnak, ami már korábban Gdanskban is ült, ez a – próbálom nem eltéveszteni a számokat – a balti 3, a V4-es és az északi 5-ös. NB 8 plusz V4. Ez egy ilyen kis

északkeleti sor, hogy úgy mondjam, ahol az országok - nyilván itt is fontos a geostratégiai szempont - együttműködnek. Tehát a V4-nek mindenképpen van ebben szerepe, hogy vezető vagy nem? Talán mi vagyunk itt a leginkább szervezettek, és Edit végigjárta a Baltikumot, hogy hogyan is kellene ezt nekik is jobban megszervezni, hogy valami hasonló legyen, mint a V4.

A V4 – Németország. Ez teljesen világos, hogy mind történelmi, mind mai praktikus szempontokból fontos, egy nagyon alaposan végiggondolandó dolog. Azért ne felejtjük el, hogy a visegrádi együttműködésben is a lengyel lelkesedés és a tényleg valós elkötelezettség az utóbbi egy-két év terméke. Korábban azért azt láttuk, hogy Lengyelország hol nagy volt, hol pedig közép-európai. Az, hogy ez a kettő egyidejűleg következzen be, ez viszonylag ritkán fordult elő. Nekik van egy érdekes együttműködési fórumuk, ez a weimari háromszög. Ez a lengyel-francia-német, ahol Lengyelország nagy éppen.

A Németországgal való együttműködésben azért fennáll az a veszély, hogy ők ezt úgy tekintik, hogy ez alapvetően egy német-lengyel együttműködés, aminek a hátsó udvarában futottak még vagy futnak még a csehek, magyarok, szlovákok. Ez nem biztos, hogy ebben a formában jó. Én most nem mélyültem el ebben a kérdésben, lehet, hogy Edit többet tudott meg, amikor Berlinben volt, szóval ez azért mindig egy ilyen félelem vagy egy lehetőség. Az nem kérdés, hogy a német külpolitika mindig miben volt érdekelt Bismarck óta. Hogy nyugi legyen Közép-Kelet-Európában meg a Balkánon. Számukra a V4-es együttműködés egy ilyen stabilizációs tényező, ilyen értelemben támogatják, aztán majd meglátjuk, hogy mi lesz.

A keleti partnerség kapcsán. Nem áll meg a keleti partnerség, mert a keleti partnerség több mint Ukrajna. Ami érdekes volt, és ezt Washingtonban is elmondták: ilyenkor válik világossá ennek a közép-európai világnak vagy a közép-európai geostratégiai helyzetnek a törekenysége. Végül is Ukrajna is, ami – én emlékszem egy érdekes beszélgetésre, egyszer elég szűk körben lehettem együtt Henry Kissingerrel. Ez ritkán fordul elő az ember életében, és akkor persze tátott szájjal hallgattam, és odament az Ukrajna térképhez, és azt mondta, hogy Ukrajna voltaképpen két ország.

Igazából az a nagy kérdés, hogy kettészakad, és az, ami valaha mégiscsak Lemberg, az Osztrák-Magyar Monarchia negyedik legnagyobb városa volt – most Lviv, Lvov -, az teljesen egyértelmű, hogy egy európai orientáció, betagozódás, és aztán majd meglátjuk, hogy a többivel mi lesz. Ez nyilván nem fog bekövetkezni, de hogy ez a fajta törekenység mind a mai napig ott van, ez egészen biztos.

De mindegy, erről sokáig lehetne beszélni. A lényeg az, hogy azért ott van Moldova, ott van Georgia, a velük való foglalatosság legalább ennyire fontos. Tehát én a reakciókból azt látom, hogy ezt most mindenki – persze szomorúan – tudomásul vette és kíváncsian várja a további fejleményeket, mert látjuk, hogy azok vannak, nem pusztán a kijevi utcán, hanem európai politikai szinten is, meg persze Oroszországban, de azért ettől függetlenül az nagyon fontos, hogy a keleti partnerség továbbmenjen.

Elnök úr egy nagyon – hogy úgy mondjam – érzékeny pontot érintett meg a nagy magyar fórummal kapcsolatban. Igen, ez egy súlyos mulasztásunk nekünk.

ELNÖK: De a víz például.

PRÓHLE GERGELY helyettes államtitkár (Külügyminisztérium): Igen. Gondolkodtunk már egyébként sok mindenben, mert látjuk, és akkor még a sor nem fejeződött be, mert Bledben is van egy stratégiai fórum, ami ugyan nem V4-es tagállam, de mindig Közép-Európával is foglalkozik, van a horvátoknak a „Croatia Summit”-ja, ami megint csak általában valami festői helyen vet fel fontos témákat, és ez nekünk hiányzik.

Felmerült a víz is, valóban felmerült, merthogy abban mostanság jók vagyunk, csak nem biztos, hogy arra lehet egy olyan típusú fórumot szervezni, ami tényleg minden

érdeklődést kielégít, ha valahol lecövekelünk egy témánál, akkor előbb-utóbb csak a szakértők fognak eljönni.

Úgyhogy én nagyon remélem, hogy a visegrádi elnökségünk végére sikerül majd ebben az ügyben valami kezdeményezéssel előállni, de itt mindig a legfontosabb a következetesség. Tehát ha ezt valaki nem csinálja minden évben, akkor megette a fene. Tehát itt erre tényleg rá kell állni, konszenzust kell mögé teremteni, ami nem úgy néz ki, hogy majd akkor az egyik kormány szerette, a másik meg majd nem szereti. Tehát én nagyon örülök, ha ezt a Külügyi bizottság is ilyen értelemben fel tudja vállalni. Itt valóban a parlamenti dimenzióval együtt, amit tényleg nekem is kellett volna említenem, és amit tényleg kérek is, és köszönöm az eddigi fáradozást, de azzal együtt lehet ez egy olyan közös téma, ahol az Országgyűlésnek, mint ami végül is a teljes politikai spektrum megtestesítője, fontos szerepe lehet. Köszönöm szépen.

Egyebek

ELNÖK: Köszönjük szépen, államtitkár úr. Ezzel ezt a napirendi pontunkat lezárnám.

Az egyebek között engedjék meg, hogy gyorsan elmondjam, hogy várhatóan nem tartunk több bizottsági ülést, amennyiben nem fog valamilyen nemzetközi szerződés még betévedni hozzánk. Tehát várhatóan nem tartunk. Ezért szeretném, ha most, ebben a formában - aztán lehet, hogy előre iszunk a medve bőrére, de próbáljuk meg, hátha igazunk lesz - tulajdonképpen a bizottságnak a féléves munkáját is részben ezzel a mai találkozóval, a mai bizottsági üléssel zárnánk. Miután közeledik a karácsony és az újév, szokásunkhoz híven az utolsó félévzáró bizottsági ülésünkön mindenkit meginvitálok, a jelenlévőket egy kis pezsgőre, pogácsára. Amennyiben már nem találkozónánk, mindenkinek - a bizottsági keretet tekintve - áldott, békés karácsonyt, elsősorban szeretetteljes karácsonyt, és lehetőség szerint minél sikeresebb és boldogabb új esztendőt kívánok ezúton is. Viszont a pezsgőt nem spórolhatjuk meg, mert ez egy kötelező formátuma a bizottságunknak. Bár én tényleg remélem, majd egyeztetek a titkársággal, remélem, hogy holnap, holnapután nem derül ki, hogy esetleg valamilyen nemzetközi szerződés miatt ülnünk kell. Ennek a kicsi az esélye, de ha igen, akkor az egy hétfői, szokásos déli időpontban történne meg. Köszönöm szépen. Ezzel a bizottsági ülés hivatalos részét a jegyzőkönyv számára lezártak tekintem.

(Az ülés végének időpontja: 12 óra 40 perc)

Balla Mihály
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Pavlánszky Éva